

Pri. 34. Nbr. 22

DISSERTATIO INAUGURALIS

DE

CULPA LATA

23

TUTORIS

1709. 6.

AB

HEREDIBUS PRÆSTANDA

QVAM

ASSISTENTE DIVINI NUMINIS GRATIA,
CONSENTIENTE MAGNIFICO JCTORUM ORDINE,
PRÆSIDE

VIRO EXCELLENTISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO

DN. JOH. JOACH. Schöpffer/

JCTO ET ANTECESS. CELEBERR. COMITE PA-
LAT. CÆSAREO, CONSISTORII DUCALIS CONSILIARIO NEC
NON CANCELLARIÆ MECKLENB. VICE-DIRECTORE
GRAVISSIMO, FCTATIS JURID: h. PRO-
DECANO SPECTABILI.

PATRONO, ATQVE PRÆCEPTORE SUO,
AD CINERES USQVE DEVENERANDO

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQVE JURE HONORES CONSEQVENDI,
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

HENR. TANCK, WISMAR:

AD D. XIX, DEC: A. R. O, MDCCIX. HORIS ANTE- & POMERID:

ROSTOCHII,

Typis Joh. Wepplingi, SERENISS. PRINC. ET ACAD. TYPOGR.

KOENIGRIED
UNIVERS.
ZVHALIE

p. 251

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
CULPA LATA
TUTORIS
IN
HEREDIBUS PRESTANDA

AVAM
ASSISTENTE DIVINI NUMINI GRATIA
CONSENSU MAGNifico PETRINI ORDINE
PRESIDE

MRO. EXCELLENTISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO
DN. JOH. JOACH. SCHÖPFLIN

1815
1810 ET ANTIQVVS CENSOR COMITIS BA-
LAT. CAESARIS, CONSISTORII DOCTOR, CONSILIARIVS
NON CANCELLARII MECKLENB. VICE-DIRECTORIS
GRAVISSIMO, ROTARIVS JURIS, M. P. RO.
DECANO SPECTABILIS

PATRONO, PATRIS RECEPTORIS SUO,
AD CANCELLARIUM USQUE DEFERENDUM

PRO LICENTIA

ARMORUM IN HUIUSMODI SURE HONORIS CONSENSU
CIVICO ERUDITORUM EXAMINE SUBMITTIT

HERR. TANCK, WISMAR

AD D. XII. DEC. A. R. O. MDCCC. HORUM JURE & FORMIS
ROSTOCKI
Ipsa Joh. Wapptinal. P. RING. PRINC. ET AL. V. J. W. J.

Q. D. B. V.

PRÆFAMEN.

Otissima Juris regula est:

In contractibus non solum pro nobis sed etiam heredibus contrahimus *L. 13. C. de Contrab; Stipulat.* Non omnis tamen contractus transit ad heredes, cum nonnulli in Jure nostro dentur, qui cum personis contrahentium expirant. Sic

mandatū solvitur tam morte mandantis, re adhuc integra *S. 10. J. de Mandat. qvā mandatarii d. S. 10. Lauterb. in Comm. ff. tit. Mandat. S. 4. in fin.* quia præstatio officii in mandato, mere personalis est, nemo enim mandat nisi Amico *Dn Hopp. in Comm J. ad d. S. 10 ad vcrb. vel illius, qui mandatum.* Amicitia vero ad heredes non est transitoria *arg. L. 57. ff. Mandat.* Sic societas tollitur morte unius socii *S. 5. J. de Societ. licet conventum, ut heredes in societatem succedant L. 35. & 52. S. 9. ff. Pro sociis* Imo licet ad certum tempus societas sit contracta *Lauterb. in Colleg. ff. tit. pro Soc. S. 30.* Sic Tutela morte Tutoris expirat, nec ad heredes transit *S. 3. J. Quib. mod. tut. fin. L. 16 S. 1. ff. de Tut. & L. 4. pr. ff. de Tut. & Rat. distrab.* Imo in genere dicendum:

Quoties in contractu alicujus personæ singularis industria est electa, toties ad heredes non transit *L. 31. ff. de Solut.* Ut ut autem dicto modo non omnis contractus ad heredes descendat, omnis tamen actio ex contractu datur heredibus

A

heredibus

heredibus & contra heredes. At vero non omnis actio ex contractu semper eodem modo ac qualitate transit ad heredes. vid. Brunn. ad L. 1. C. de hered. tut. Carpz. P. 2. C. 11. def. 35. n. 7. Bachov. ad Treutl. V. 2. D. 9. th. 5. lit. d. & c.

5. Exemplum hujus est in actionibus soluto matrimonio competentibus. Maritus enim tantum in id, quod facere potest, heredes vero mariti, in solidum conveniuntur d. L. 12. & L. 13. ff. cod. L. 24. & 25. ff. de Re jud. Nisi sint liberi eodem nati matrimonio l. 18 pr. ff. sol. matr. Aliud exemplum ponamus in actione Tributoria, quæ

6 propter inæqualem peculii distributionem adversus Patrem in solidum datur, in heredes vero in id tantum, quod ad eos pervenit, actio competit. Hoc vero intelligendum si ex dolo defuncti Patris agatur L. 7. §. fin. L. 8. & L. 9. §. 2. ff. de Tribut. act. Si vero ex scientia Patris agatur, heredes etiam in solidum obligatos esse dixerim, quia hæc actio mere ex contractu est. Aliud exemplum occurrit

7 in Donatione. Donator enim ex donatione conventus beneficio competentis se tueri potest, hoc est, non tenetur, nisi in quantum facere potest L. 12. ff. de Donat. L. 28. ff. de R. J. §. Sed & si quis 38. J. de Act. L. 50. ff. de Re jud. Dn. Richt. Dec. 23. n. 12. ibiq. prejud. Joh. Cöppen in Us. Pract. J. Lib. 2. Obs. 101. n. 3. Heredes autem defuncti Donatoris in solidum conveniuntur Richt. delns. ibiq. prej. Beneficium enim competentis personale est, nec ad heredes transit L. 13. ff. solut. matrim. Deniq; Actio Tutelæ aliter

8 datur contra Tutorem, aliter contra ejus heredem. Priori modo etiam propter levem Tutoris culpam, posteriori vero non nisi propter latam culpam & dolum Tutoris contra heredes competit. Hujus ultimæ materiæ, nempe,

DE CULPA LATA TUTORIS AB HEREDIBUS, PRÆSTANDA quoniam magna in foro est utilitas, dum sæpiissime accidit, ut actio Tutelæ contra heredes Tutoris defuncti moveatur, hinc eam propter suam dignitatem atq; utilitatem loco inauguralis Dissertationis eligere non dubitavi. Ita autem ipsam electæ materiæ tractationem aggrediar, ut *Cap. 1. agam, De Culpa lata tutoris ab heredibus præstanda in genere. Cap. 2. Probem, quæ Culpa Tutoris ab heredibus sit præstanda. Cap. 3. sistam Casus, in quibus culpa Lata Tutoris ab heredibus præstanda, & denig. Cap. 4. Considerem casus, in quibus ne quidem Culpa lata Tutoris ab heredibus præstanda.* Deus autem T. O. M. exiguum hunc laborem ad felicem perducatur finem!

CAP. I.

DE

GULPA LATA TUTORIS AB HEREDIBUS PRÆSTANDA IN GENERE.

SUMMARIA.

D E culpa definitione divisione & culpa lata synonymis remissive.	n. 1.	Sub culpa lata etiam continetur dolus.	n. 6.
Omnis rei tractatio à definitione inchoanda.	n. 2.	Quod proprie non intelligendum.	n. 7.
Culpa lata definitio.	n. 3. 4.	Sed effectu juris dolo equiparatur.	n. 8.
Rejiciuntur distinctio in culpam latam ignorantia & negligentia.	n. 5.	In presenti Dissertat. sub culpa lata dolus etiam comprehenditur.	n. 9.
	A 2		Distinta

Definitio Tutoris	n. 10.	totam capit hereditatem	n. 30.
Tutoris precipuum officium		Divisio heredis	n. 31
consistit in pupillo defendendo,		Quoad definitionem heredis	
in quo differt à Curatore.	n. 11.	extranei obiter observatur	
Hodie pleraq; differentia inter		differentia Inst: Caji à nostris	Inst: n. 32.
Tutorem & Curatorem		Quid sit heres extraneus juxta	
cessant.	n. 12.	Inst: Caji	n. 33.
An vero Tutor statim à die		Ostenditur falsitas ejus definitionis	n. 34. 35.
scientia administrare teneatur,		Qui error adscribitur Aniano	n. 36.
an vero confirmatione opus habet?	n. 13.	Quinam hic heredum nomine	
Prius aff: de jure Civili	n. 14.	veniant	n. 37.
Posterius aff: de jure hodierno	n. 15.	Excluditur legatarius, emtor	
Id quod etiam in Principum		hereditatis & donatarius	n. 38.
tutelis hodie obtinet	n. 16.	An donatarius omnium bonorum	
Non autem sequitur quod hodie		tanquam heres teneatur?	negat Carpez. n. 39.
omnis tutela sit dativa	n. 17. 18.	Ejus fundamentum cum limitationibus	n. 40.
Actus ante confirmationem		Donatio omnium bonorum semper	
gesti nulli sunt.	n. 19.	fit in fraudem creditorum	anteriorum n. 41.
Cujus limitationes	n. 20. &	In quantum donatarius omnium	
multis. seqq.		bonorum pupillo teneatur	n. 42.
Si tutor in Decreto petendo negligens		Respondetur ad L. 15. C. de Donat.	n. 43.
fuit de damno interea dato	n. 26.		
tenetur.			
Heredis atymologia	n. 27. 28.		
Ejus definitio	n. 29.		
Heres in re certa institutus			

<p>Fiscus ad quem bona defun- cti Tutoris deseruntur, eti- am tenetur pupillo de lata culpa n. 44. Vox præstare hic denotat da- mnum refundere n. 45. Summa totius Rubri proponi- tur n. 46. Agitur hic de culpa lata ex</p>	<p>persona Tutoris ab heredi- bus præstanda n. 47. An justum est ex alterius cul- pa teneri. Neg. n. 48. Quandoq; tamen alter alte- rius culpam præstare tene- tur. n. 49. Respondetur ad Leges obstans. n. 50.</p>
--	---

1
Consideraturus Culpam latam Tu-
toris ab heredibus præstandam, in
explicanda Culpæ definitione at-
que varia divisione, ut & adducen-
dis Culpæ latæ Synonymis pro-
lixus haud ero, sed remitto B. L.
ad Excellentissimi Da: Præsidis
Dissertationem nuper habitam, de
Culpa Lata Ministri status C. 1. n. 4.

2
3
4
599. Quoniam autem omnis, quæ à ratione suscipitur
de aliqua tractanda institutio, à definitione proficisci de-
bet, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputatur Ni-
col: de Passerib; tr. de Verb; enunciat. L. 1. Q. 1. n. 1. ita in
præfenti quoque culpæ latæ definitionem paucis attingam.
Est autem illa omisso ejus diligentie, quam omnes
homines communi sensu utentes, etiam parum diligentes, in
rebus suis adhibere solent. Lauterb: in Coll. ff. iii. Commod.
§. 31. Vel, juxta Nicol: Myler: ab Ehbrenbach in Hyper-
chol: C. 16. §. 11. est nimia, crassa & supina negligentia, ac
prætermisso minima diligentia, dum quis non intelligit, quod

A 3 omnes

- omnes homines intelligunt, aut intelligere debent, ac dum id non facit, quod scit se debere facere aut scire debere.
- 5 bat. Distingvunt autem nonnulli hanc culpam in ignorantia & negligentia, quasi hæc dolo æquiparetur non illa. Verum recte improbat hęc distinctio à Jacob. Gothofred. ad L. 23. ff. de R. J. p. m. 110. quia latæ culpæ definitio in 2. Paulo in L. 213. §. 2. ff. de V. S. & Ulpiano in L. 113. §. 2. ff. 6 eod. traditæ, adversatur. Sæpissime autem in jure nostro reperitur, culpam latam dolo accedere, dolo proximam esse, dolum repræsentare; imo ipsum dolum esse vid. L. 29. pr. ff. Mandat. L. 8. pr. ff. de Edendo L. 22. §. 3. ff. ad SCtum Trebell. L. 8. §. 3. ff. de Precari. L. 226. ff. de V. S. L. Quod Nervæ 7 32. ff. Deposit. Hoc tamen non est proprie intelligendum, sic enim dolus & lata culpa multum differunt, siquidem quoq; dolus & lata culpa discernuntur in L. 1. C. Deposit. & L. Tutori. 20. C. de Negor. gest. L. 8. §. 10. ff. Mandati add. L. 7. 8 ff. ad L. Corn. de Sicar. Sed interpretatione & effectu juris pro dolo habetur vid. Myler. ab Ehrenbach in hyparchol. C. 16. n. 28. unde quoq; non adeo male dolus presumtus vocari poterit Jacob: Gothofred. ad d. L. 23. ff. de R. J. p. m. 112.
- 9 Ut ut vero in Rubrica solius Culpæ latæ mentio sit injecta, attamen dolum quoq; non excludo, modo agatur civiliter non criminaliter, seu ad pœnam corporalem vel infamiam, hoc enim casu dolus sub lata culpa non continetur, Myler. ab Ehrenbach d. l. n. 31. ubi addidit rationem, quia in criminalibus causis, verba non abusive, sed proprie, nec civiliter, sed naturaliter accipienda sunt.
- 10 Succedit vox Tutoris, qui est persona, cui vis atq; potestas, in capite libero ad tuendum eum, qui per atatem se ipsum defendere nequit, jure civili data atq; promissa. arg. L. 1. pr. ff. de

de ff. de Tutel. Patet igitur ex definitione, præcipuum 11
 Tutoris officium esse, ne indefensum relinquat pupillum 11
L. 30. ff. de administr. & peric. Tutor. hinc etiam à tuendo
 nomen habet §. 2. *J. de Tutel.* Secundariò verò etiam ad
 bona administranda datur §. 1. & ult. *J. de Attil. Tut. add.*
Dn. Hopp. in Comm. J. tit. de Tutel. §. 1. ad verb. tuendum,
 in quo differt de Jure Romano à Curatore, utpote qui
 principaliter bonis, liti; vel causæ datur §. 2. *J. de Curat.*
L. 5. C. de Nupt. Quamquam hodie pleræq; Juris Rom. diffe- 12
 rentiæ inter Tutorem & Curatorem cessare videantur
 Conf. *Dn. Hopp. in Comm. J. ad §. 2. de Curat. in Us. hod. Mevius*
ad Jus Lub. L. 1. Tit. 4. A. 4. n. 6. Klock Conf. 19. n. 18. Paul. Chri-
stin. in Comm. ad Leges municipales Meckliniens. Tit. 19. art. 27. n.
2. adeo ut hodie sub voce Tutoris des Vormundes etiam
 Curator contineatur *Mev. ad d. L. 1. tit. 7. art. 1. n. 14.*
 Idem quoq; factum ab Imperatore Anastasio in *L. 5. C. de*
Curat. furios. Dixi autem Tutorem etiam bona pupilli 13
 administrare teneri, hinc quæstio oritur: An Tutor sta-
 tim à die scientiæ, se datum esse Tutorem, administrare
 teneatur, an vero adhuc Decreto Judicis & Magistratus
 opus sit? Jure Civili prius affirmatur, adeo, ut si Tutor 14
 cessat, suo periculo cesset, & indemnem pupillum servare
 teneatur *L. 1. ff. de Administr. & peric. tut. Brunn. ad d. L.*
n. 1. Hahn. ad Wesenb. tit. de Tutel. n. 5. ad verb. Id tamen
in genere sciendum in pr. Hodie vero de Jure novissimo 15
 posterius verissimum est, quod scilicet administratio Tu-
 telæ nulli concedatur, nisi Decretum Magistratus accesserit
 vid. *Rec. Imp. de anno 1548. & 1577. tit. 31. & 31.*
add. Jus Lub. L. 1. Tit. 7. art. 2. ibi: Doch müssen sie bey-
derseits von dem Rath confirmiret werden Montan: de
 Jure

- 16 *Jure Tutel. & Curat. C. 32. reg. 1. n. 3. Schilt. ad ff. exerc. 37.*
 §. 41. Idq; hodie in tantum obtinet, ut ejusmodi Decretum etiam admitti debeat in Principum atq; Illustrium personarum tutelis, multo magis enim eorum regimini & educationi est prospiciendum, qui aliquando Reipublicae administrationi praeficiendi sunt, *L. 1. C. de Tutor & Curat. Illustr. Person.* & ita quoque responsum esse in Facultate Juridica Helmstad. refert Hahn; ad Wesenb. *tit. de Tutel. ad verb. id tamen in genere sciendum est in fin.* Engelbr. *ad ff. de Confirm. tut. §. 7. & 8.* Baro Ab Andler. *in Jpr. L. 2. tit. 1. part. 1. n. 26.* Rhetius *in Inst. Jur. Publ. Lib. 1. tit. 23. §. 4.*
- 17 Ex dictis autem non sequitur, quod hodie omnis Tutela sit dativa; Nam testamentaria adhuc hodie ex testamento;
- 18 & legitima, ex lege ipso jure, deferitur. Exercitium autem tutelae & facultas administrandi non competit, nisi Decreto Magistratus interveniente quod ad, Reccess: aperte indignant, dum adhuc in §. 2. dicunt esse Tutelam aliam Legitimam & testamentariam. Interim tamen & his accedere debere Decretum. Est ergo Decretum non causa efficiens, sed causa sine qua non, add-Schilt. *d. ib. 41. Dn. Hopp. in Comm. ad §. fin. 7. de Tutel. ad verb. confirmandus in Us. hodierni*
- 19 *in fin.* Ex hisce itaq; sequitur, quod actus sine decreto administratione gesti, nulli sint viribusq; careant Myns. *Cent. 2. Obs. 37. Schrad. de feud. P. 10. S. 20. n. 109.* Nisi (1.)
- 20 periculum sit in mora & illud praecipuum necesse sit
- 21 Mevius *ad Jus Lub. L. 1. Tit. 7. art. 2. n. 28. ibiq; all.* (2) negotium concernat meram pupilli utilitatem nec ullam damnium vel praepjudicium importet Mev. *d. l. n. 29.* hoc enim casu, qui sine Decreto tutelari administrationi se immiscet instar Protutoris habetur, qui quantum ad utilitatem pupillo-

pupillorum attinet pro vero tutore habetur vid. pl. Mev. *d. l. in additament. n. 31. (3)* excipitur mater iis casibus ²²
 quibus ipso jure tutrix est. Montan. *de Jure Tutel. reg. 1. Cap. 31. n. 6.* Mev. *d. l. n. 39.* Tutior tamen sententia, si ²³
 in generalitate Ref. Politic: de Anno 1548. tit. Von
 den Pupillen maneamus ibi: Daß auch ein jeglicher
 Vormund Er sey gleich Testaments weiß verordnet / oder
 durch das Recht oder Richter gegeben / sich der Vormund-
 schafft nicht unterziehen soll / die Verwaltung sey ihm dan
 durch die Obrigkeit decerniret und befohlen / quod repeti-
 tum anno 1577. tit. 32. Et ex eadem ratione non sub-
 scribo Gail. *L. 2. Obs. 107.* Berlich. *part. 1. Concl. 16. n. 6.* qui
 putant in testamentario sufficere exhibitionem testa-
 menti. Carpz. *L. 5. Resp. 85.* In Patre tamen probro ²⁴
 sententiam Montan. & Mev. Carpz. *L. 5. Resp. 84. (4)* excipi- ²⁵
 untur tutores testamentarii, quando in testamento, in
 quo dati sunt, administratio ipsis simul concessa est, ut si
 velint, propria autoritate administrationem assumere
 possint, hoc facto non opus est Decretum expectare.
 Montan. *d. l. n. 8.* Carpz. *L. 5. Resp. 82. n. 2.* Baro Ab Andler
in Jpr. L. 2. T. 7. part. 1. n. 25. (5.) Illi qui superiorem non
 recognoscunt Decretum expectare non tenentur Mev:
d. l. n. 40. Quamvis itaq; tutor regulariter ante decretum ²⁶
 interveniens, tutelæ se immiscere non possit, interim ta-
 men Decretum petere debet, quod si neglexerit, & sic in-
 mora ac culpa fuerit, tenetur de damno interea dato Mev:
d. l. n. 31. si scilicet legitime datus Hopp. in *Comm. J. tit.*
de tutel. §. fin. ad verb. confirmandus in us. hod.

Sequitur in Rubro ab heredibus. Heredis autem ætymolo- ²⁷
 giã variam adducunt Doctores, alii enim deducunt ab hero

B

id

id est domino, quia veteres heredem dominum appellare soliti sunt, alii ab herendo alii vero ab ære, ut qui aeris, id est pecuniæ successor sit, vid: pl: Befold. *ihes. præf. sub voce Erben.* Alii adhuc deducunt ab erisco quod est divido vid: Joh. Cöppen in *Us. Præf. Inst. Imp. L. i. Obl. 123. n. 1.* Nihil autem ad rem facere videtur, ut anxie
 28 & accurate inquiramus, quanam derivatio heredis sit optima & convenientissima, licet prior præ aliis mihi arridere videatur, quare sine ulla mora confero me ad realem ejus definitionem. Heredem autem dum voco
 29 designare volo universalem quendam successorem in omne jus defuncti *L. 62 ff. de R. J. L. Cum heres 11. ff. de div. & temp. præscript. add: L. heres in omne 37. ff. de A. vel O. H. Carpz. P. 3. C. 14. de f. 2.* Et hoc procedit, licet in re
 30 certa tanquam heres sit institutus, si scilicet nullum habeat cohæredem *L. 1. C. de hered. instit. : cujus ratio, quia nemo pro parte testatus, & pro parte intestatus decedere potest L. 7. ff. de R. J.* Dividuntur autem heredes in
 31 necessarios suos & necessarios & extraneos, qui & voluntarii & alieni dicuntur, singulorum descriptiones vid. §. 1. 2. 3. *J. de hered. qualit. & diff.* Obiter hîc moneo, quod quoad
 32 heredis extranei definitionem magnam inter Instit: Caji & nostras Inst. invenerim differentiam, cum tamen hæc
 ex Commentariis Caji, juxta Imperatoris confessionem, sint desumptæ *Vid. præm. Inst. §. 6.* licet non nulli dubitent
 33 an fuerit hic ille Cajsus cujus duo Institutionum libri hodie circumferuntur *Dn. Hopp. in Comm. J. ad præm. d. §. 6. ad verb. Caji nostri.* In illis enim *tit. de hered. qualit. & diff. qui est tit. 5. lib. 2.* Extraneus heres describitur,
 34 qui nullo propinquitatis jure, testatori jungitur, sed eum quicumque pro arbitrio suo scribit heredem. Verum hæc definitio juri nostro omnino contraria est. Sic filius emancipatus est heres extraneus, per expressa verba §. 3. *J. d. L. 6*

L. 6. §. 1. ff. de Bonor. poss. interim tamen propinquitate
 adhuc junctus est parenti, emancipatio enim nihil nisi
 jus fuitatis tollit Jli. Dn. Stryck. de Success. ab Int. Diff. 1.
 C. 2. §. 3. seq. Sic filius à matre institutus, in sensu juris 35
 civilis est heres extraneus L. 4. §. 2. ff. de Bonor. poss. contra
 rabb. filium tamen matrem propinquitate tangere nemo
 sanæ mentis negare potest. Patet igitur ex adductis 36
 exemplis falsitas definitionis quæ in Instit. Caji reperitur.
 At magnus hic error Aniano potius quam Cajo adscri-
 bendus est, ille enim collector fuit Institutionum Caji, &
 uti alias veterum prudentum verba passim immutavit, ita
 & contextus Caji ab Aniano passim mutatus, transfixus,
 dispunctus & in compendium redactus, uti annotavit
 Oiselius in not. ad Caji Inst. non solum in Prolegomenis
 ad Lectorem, sed etiam passim in ipsa tractatione. Nunc 37
 ad propositum meum, à quo paulo discessi, redeo, & in
 Dissertatione non solum intelligo heredes suos & necessa-
 rios, sed etiam extraneos. Imo heredum nomine etiam
 veniunt heredes heredum Barbof. ad Cod. Tit. de hered. Tu-
 tor. ad Rr. Excluduntur itaq; legatarii aliiq; singulares suc- 38
 cessores v. gr. Emtor hereditatis, pro hoc enim conveni-
 endus est venditor arg. L. 2. C. de hered. & act. vendit: quia
 in judicio universali pretium succedit loco hereditatis,
 excluditur quoq; donatarius. Quid vero dicendum 39
 de donatario omnium bonorum? ane hic loco heredis
 habendus? Ex mente Dn. Carpz. P. 2. Confl. 12. def. 28.
 negative respondendum ubi n. 5. ait Donatarium omnium
 bonorum æris alieni onus non minus sequitur, quam
 eum, qui certæ tantum rei donatarius est L. æris alieni 15.
 C. de Donat. Fundamentum ejus est, quia donationis 40
 B 2 titulus

ritulus singularis est, non universalis, etiam tunc, cum
 facta est donatio bonorum universorum addi Carpz. L. 6.
Resp. 2. n. 2. & 3. Duas autem *d. def. 28. & seq.* adduxit
 limitationes (1) quando adversus donatarium instituitur
 actio hypothecaria, modo hypotheca ante factam dona-
 tionem constituta sit, add. *Mev. P. 5. Dec. 272.* (2) quando
 41 donatio facta est in fraudem creditorum. Imo dixerim
 donationem omnium bonorum semper fieri in fraudem
 creditorum, quia scit donans, nihil superesse ex quo solvi
 possit *arg. L. 6. §. 11. ff. que in fraud. Credit.* Ita tamen hæc
 42 intelligo, si tempore factæ donationis jam adfuerit debi-
 tum, secus si postea contractum. Statuerem ergo
 in nostro casu, donatarium omnium bonorum respon-
 dere quidem non teneri pupillo de administrata tutela
 defuncti tutoris. Interim tamen tantum de bonis do-
 natis deducendum erit, quò pupillo damnum, quod per
 latam culpam & dolum donatoris incurrit, refundi potest,
 donatio enim omnium bonorum non intelligitur, nisi
 deducto omninæ alieno *L. 72. pr. ff. de Jure Dot. Mev.*
ad Jus Lub. lib. 1. Tit. 9. art. 1. n. 4. & Cöppen. in Us. Pr. 7. Lib.
 1. *Obs. 96. n. 14.* Supra vero *all. L. 15. C. de Donat.* intelligo
 43 cum *Dr. Brunn. in Comm. ad d. l. de donatario particu-*
lari, non vero de donatario universorum bonorum.
 44 Quid si vero ad fiscum omnia defuncti tutoris bona per-
 veniant, an hic quoque obligatus erit pupillo? Non video
 rationem, cur non de lata culpa defuncti tutoris teneatur,
 quia per omnia pro herede habetur *Gothofred. ad d. L. 15.*
C. de Donat. lit. E: sive succedat ut ultimus heres L. 1. 4.
C. de Bon. vacant: sive ex alia causa bona ad fiscum dese-
rantur L. non possunt 11. ff. de Jur. fisci.
 45 Restat vocabulum *prestando,* cujus alias significati-
 ones

ones, quas apud Autores Classicos habet, jam omitto, & tantum id noto, quod præstare hic idem sit quam damnum refundere, in quo sensu etiam venit in *L. 1. §. 2. in fin. & L. 7. pr. ff. de damno infecto*. Summa ergo totius 46
 Rubricæ: *Heredes tenentur pupillo ad refusionem illius damni, quod tutor per latam culpam seu nimiam negligentiam in bonis pupilli dedit*. Agitur ergo in præsentî Dissertatione de 47
culpa lata non heredum propria, de qua vid. L. 1. pr. in fin. & L. 4. pr. ff. de fidejuss. & nominat. & hered. tut. vel Curat. sed de culpa lata ex persona Tutoris præstanda. An vero 48
 justum est, aliquem ob alterius culpam obligari? Negativa sententia non solum æquitati naturali, sed & Juri Civili consentanea videtur. Iniquissimum enim est, ex facto unius alterum prægravari, hujus exempla vid: *L. 32. §. fin. ff. de usur. L. Cum proponas 3. C. de nautic. fœm. L. 25. §. 4. ff. Locat: add. Rubricam C. Ne filius pro patre. &c.* Verum 49
 quemadmodum in Jure nostro multi inveniuntur casus, in quibus omnino aliquis alterius culpam præstare tenetur, quos videsis apud Barbof: *in thesaur. loc. comm: Jurispr. sub voce Culpa ax: 5.* ita quoque hoc quoad heredes in primis obtinet in veris & quali contractibus. Ad *dd. text.* autem 50
 respondeo eos in thesi & regula procedere, nisi (1) Lex alterius culpæ præstationem alicui expresse injunxerit, cujus rei luculentissimum exemplum habemus in actione de dejectis vel effusis, utpote quâ inhabitator domus tenetur licet nullam admiserit culpam, lex enim ipsi culpam adscribit *L. 1. §. 4 & L. 5. pr. ff. de his qui effuderint vel dejecerunt* (2) nisi quis alteri succedat ut heres, heres enim & defunctus pro una habentur persona *Nov. 48. in Prefat.* Explicatis igitur vocabulis in Rubro repertis contero me ad

CAP. II.

Explicans

QVÆ CULPA TUTORIS AB
HEREDIBUS SIT PRÆ-
STANDA.

P Remittuntur quedam de culpa ipsius tutoris n.1.	Verius tamen est quod adhuc hodie obtineat n.12.13.
Tutela cum onere est conjuncta n.2.	Heres tutoris de culpa tantum lata tutoris tenetur n.14.
Tutor præstat non solum culpam latam sed etiam levem in abstracto & concreto simul n.3.	Id quod probatur (1) Legibus n.15.
Levissimam non præstat. n.4.	(2) Equitatis ratione. n.16.
Cujus limitationes n.5.	Constitutionibus Imperatorum subventum est ignorantie heredum n.17.
Sunt qui volunt tutorem nunquam de culpa levissima teneri, quibus respondetur. n.6.	Contra heredes non juratur in litem bene tamen contra tutorem n.18.
Culpam latam v. tantum præstat (1) Si in exigendis nominibus à patre contractis negligens fuerit n.7.	Heredes tutoris non tenentur ad usuras, bene tamen ipse tutor n.19.
Obi distingvendum n.8.	Non uno in loco mitius agitur cum heredibus tutoris n.20.
(2) Si tutor non bona conditione prædium comparaverit pupillo n.9.	Hanc sententiam tanquam communem agnoscunt non solum veteres JCTi n.21.
Cujus rationes n.10.	Sed etiam recentiores n.22.
Brunnem putat hoc in casu jus Justinianæcum hodie non obtinere n.11.	23.24.
	Confirmatur præjudiciis n.25.
	26.27.
	Sunt qui contrarium defendunt

dunt n. 28.
 Verba Dn: Merui n. 29.
 Rationes eorum n. 30.
 Ad quas respondetur n. 31.
 Dissidentes varie torquent
 leges n. 32.
 Cujacius putat ex L. i. C. de he-
 red. tut. delendum esse non,
 autoritate Basilicorum n. 33.
 Autoritas βασιλικῶν ad jus
 corrigendum est admodum
 exigua n. 34.
 Cujacius incidit in alium er-
 rorem n. 35.
 Alii d. L. i. interpretantur de
 culpa heredum propria n. 36.
 Sed nec minus feliciter n. 37.
 In L. 4. ff. de Magistrat. con-
 ven. negant dissentientes
 comparationem n. 38.
 Sed iterum minus recte n. 39.
 40. 41.
 Ratio non admissa compara-
 tionis negatur quia nulla
 differentia est inter actio-
 nem adversus magistratum
 & actionem tutela adver-
 sus tutorem n. 42. 43.
 Ad reliqua dubia admodum exi-
 gua respondetur n. 44. 45.
 Tres limitationes quibus here:

destuturis etiam de levi cul-
 patuturis tenentur, propo-
 nuntur n. 46. 47.
 Prater tres illas limitationes
 nulla alia admittenda sunt.
 n. 48.
 De duobus posterioribus limita-
 tionibus movetur dubium
 n. 49.
 Ad quod Dn: Bachov: ad
 Treuti: respondet n. 50.
 Sunt qui illas limitationes de
 culpa lata & dolo defuncti
 tuturis explicant, quorum
 opinio rejicitur n. 51.
 Alii explicant de judicio pœna.
 li n. 52.
 Prima limitationis ratio & fun-
 damentum adducitur n. 54.
 55.
 Quandoque heredes tuturis
 etiam de levissima tuturis
 culpa tenentur sc: post L. C.
 n. 56.
 Secunda limitationis funda-
 mentum vide n. 57.
 Tertia limitatio explicatur
 n. 58.
 Donare tutor non potest n. 59.

Neque

<i>Neque in Saxonia Geradam</i>	<i>fit</i>	<i>n. 68.</i>
<i>n. 60.</i>	<i>Quod probatur</i>	<i>n. 69.</i>
<i>Si v. tutor donat de suo sol-</i>	<i>Est autem subsidiaria</i>	<i>n. 70.</i>
<i>vere ter etur, nisi sint mu-</i>	<i>(3) Generaliter ad omnium ad-</i>	<i>ministratoꝝ heredes n. 71.</i>
<i>nera solennia, ad qua nupti-</i>	<i>(4) quæritur an etiam exten-</i>	<i>sio fieri possit ad fidejussō-</i>
<i>alia non pertinebant n. 61.</i>	<i>rum heredes</i>	<i>n. 72.</i>
<i>Hodie vero munera nuptialia</i>	<i>Quod negatur</i>	<i>n. 73.</i>
<i>tutor donare potest n. 62.</i>	<i>Cujus rationes adducuntur</i>	<i>n. 74. 75. 76 77.</i>
<i>Dicta in hoc capite de culpa</i>	<i>Heredes tutoris non sunt ad-</i>	<i>mittendi ad juramentum</i>
<i>lata extenduntur</i>	<i>Credulitatis quod sc: cre-</i>	<i>dant tutorem b. f. admi-</i>
<i>(1) ad honorariorum heredes</i>	<i>nistrasse tutelam. n. 78.</i>	<i>Quod probatur præjudicio</i>
<i>n. 63. 64. 65.</i>		<i>n. 79.</i>
<i>(2) Ad heredes Magistratus</i>		
<i>n. 66.</i>		
<i>Actio adversus Magistratum</i>		
<i>in Gallia cessat n. 67.</i>		
<i>Verior autem sententia quod</i>		
<i>ea adhuc hodie in futurum possit</i>		

I
A ntequam promissioni, de explicanda in hoc Capite obligatione heredum ex administratione tutelæ defuncti, faciam satis pauca de culpa ipsius Tutoris præmittenda censeo, quo postea differentia heredum & ipsius Tutoris eo clarius eluceat.

2
 Quamvis autem tutela non honoris, sed oneris nomen sit Paul. Montan. de Jure Tutel. & Curat. Cap. 26. n. 31. & sic semper cum magno onere conjuncta §. 1. J. de Excusat. Tutor. & L. 1. C. de Curat. furios. Jura tamen nostra constituerunt, quod tutor non solum dolum & latam, sed etiam, contra communem regulam, levem culpam præstare teneatur, & quidem in abstracto & concreto simul

L. 1.

L. 1. pr. ff. de Tutel. & ration. distrab. L. 7. C. Arbitr. Tut. Mev.
ad Jus Lub. L. 1. Tit. 7. art. 5. n. 5. Dn. Lyncker. Dec. 978.
 hoc est, si in suis rebus est negligens, præstat culpam
 levem in abstracto *L. 10. ff. de administ. & peric. Tut. L. 33*
pr. ff. eod. si vero in suis sit diligentissimus, talis etiam fit
in rebus pupilli L. 1. pr. ff. de tutel. & rat. distrab. Ratio
 singularis hujus constitutionis consistit in favore pupil-
 lorum. Levissimam tamen regulariter non præstat *arg. 4*
d. L. 1. & 7. Tabor ad Coll Argent. tit. de tutel. & rationib.
distrab. th. 7. Hahn. ad Wesenb. d. 2. n. 5. ad verb. quicquid
dolo, culpa. Ubi Cujacium tanquam dissentientem addu-
 xit. Limitatur vero nisi tutelæ se obtulerit, aut præ contu-
 toribus administrationē, oblata satisfactione, postulaverit.
arg. L. 1. §. 35. ff. Deposit. & L. 33. §. 3. ff. de furt. Dn. Hopp. Com-
ment. ad L. tit. de Oblig. & quasi ex contractu nasc. ad verb. mu-
tue sunt actiones. Licet multi sint, qui statuunt, tutorem *6*
 nullatenus de levissima culpa teneri, idq; ea ratione, quod
 tutoris officium sit necessarium non voluntarium vid.
Montan. de Jure Tut. & Curat. Cap. 39. n. 42. 43. ratio enim
 allegata in nostris limitationibus cessat, quia ibi officium
 tutoris est voluntarium, dum sponte se offert tutelæ.
 Dantur tamen etiam casus in jure, ubi tutor tantum de *7*
 lata culpa tenetur, v. gr. si in exigendis nominibus idoneis,
 cujus probatio incumbit pupillo *Mevius P. 8. D. 76. n. 3.*
 à patre contractis, manifestam adhibuerit negligentiam
L. 2. C. Arbitr. tut; Mev: P. 7. Dec. 198. Probe autem hic *8*
 distingvendum est, an parens nomina crediderit, ut apud
 debitorem pro uluris manerent, an vero debeantur Parenti
 ut statim solvantur, v. gr. si ille cuidam merces vendidit,
 ut pretium statim vel intra certum tempus solveretur.

C

Priori

Priori casu tutor tantum latam, posteriori vero etiam levem in exigendo præstare tenetur culpam, adeo, ut actione tutelæ pecunia illa exigenda, tanquam exacta, cum usuris pupillaribus, iuste petatur à tutore Mevius *Part. 4. Dec. 1. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6.* Brunnem. *ad L. 15. ff. de administr. & pericul. tut. n. 4.* Aliud exemplum ubi tutor tantum de lata culpa tenetur est in *L. 7. §. 2. ff. de Administr. & peric. tut.* e. gr. Si tutor non bona conditione prædium comparaverit pupillo. Cujus ratio partim, quia dum lex vult, ut pecuniam pupillarem in emptiones prædiorum conferat tutor, nisi ipse ad usuras teneri velit *L. 7. §. 3. & L. 13. §. 1. ff. d. 1. tutor fecit, quod Lex jussit, partim quia in comparandis prædiis prudentes etiam patresfamilias spe lucri falli possunt Brunne. *ad d. L. 7. ubi n. 13.* statuit, hodie vix culpam latam purgare posse tutorem, qui immobilia comparavit, in gratiam pupilli, quia bona immobilia sæpius gravant possessores. Sed nescio an hæc Brunnem. sententia obtineat, & allegata ratio concludat, dum illud demum ex post facto & accidenti eveniat. Putaverim ergo non esse sine contraria consuetudine aut sufficienti ratione recedendum à Jure Justinianæo, & proinde adhuc hodie tutorem de lata tantum culpa teneri, maximè cum hodie moribus nostris, sicut & de Jure Justinianæo, tutor pecuniam pupillarem in emptiones prædiorum collocare cogitur vid. Joh. Göppen in *Us. Pract. Inst. L. 1. Obs. 66 n. 10.**

13 Imo ex ratione supra data Doctores generalem hanc regulam formant: *Quoties negotium ita est comparatum, ut etiam diligens paterfamilias, in eo facile quid prætermittere possit, toties de lata solum culpa tutor adstringitur.* Lyncker. *Dec. 978.*

Probavi

Probavi tutorem obligatum esse ad culpam regula- 14
 riter levem præstandam, heredes vero tutoris tantum
 tenentur de culpa defuncti lata, quæ thesis probatur ex L. 15
 1. C. de hered. tutor. vel Curat. ibi: Heredes tutorum ob negli-
 gentiam, quæ non lata culpæ comparari possit, condemnari
 non oportet. Huic jungo L. 4 ff. de Magistrat. conven.
 ibi: Non similiter tenentur heredes magistratum ut
 ipsi tenentur, nam nec heres tutoris negligentia nomi-
 ne tenetur; nam Magistratus quidem in omne periculum
 succedit, heres ipsius dolo proxima culpæ succedaneus est. Quæ 16
 leges cum admodum sint perspicuæ, merito in illis ac-
 quiescendum, maximè cum evidens ratio diversitatis
 dari possit, cur heredes ad eandem culpam præstandam
 obligari non possint, quia scilicet res longe gravissima est
 ex aliena administratione rationes reddere. Hinc consti- 17
 tutionibus Imperatorum subventum est ignorantia heredum
 hoc tamen tunc observandum est, cum post mortem tutoris he-
 res conveniatur: non si lite contestata tutor decesserit, nam
 litis contestatione & pœnales actiones transmittuntur ab utra-
 que parte & temporales perpetuantur, ut loquitur Paulus in
 L. 8. ff. de fidejuss. & nominat. & hered. tut. Quare contra 18
 heredes non juratur in litem, nisi lis cum defuncto sit
 contestata L. 4. C. de in litem jurej. L. ult. §. i. C. eod. cum
 tamen contra defunctum ob inventarium non confectum
 juretur in litem L. tutor 7. pr. ff. de administr. & peric. Tutor.
 Simili ratione heredes tutoris non tenentur ad usuras 19
 pecuniæ illius, quam ex tutelæ administratione debent,
 nisi sint in mora L. maximeq. 29. ff. de administr. & peric.
 tutor: cum tamen tutor teneatur, si pecuniam obfignatam
 in loco tuto non deposuerit. Et sic clare patet in jure

nostro non uno in loco mitius agi cum herede tutoris, quam cum ipso tutore, cuius ratio jam data, quod difficile fit rationes reddere ex aliena administratione. Quam rationem qui negant, illi re ipsa profitentur, quod hactenus rationes non reddiderint ex aliena administratione, alias enim facti ipso experti fuissent veritatē huius theses.

- 21 Hinc sententia hæc, quod tutor teneatur de culpa levi, heres vero tutoris, si ex administratione defuncti tutoris conveniatur, tantum præstet culpam latam, communiter à Doctoribus recepta & approbata est, & quidem ex antiquioribus fere omnes album ei adjiciunt calculum, quo refero Accuss, Bartolum, Baldum, Angelum, Fulgosium, Castrensem, Cynam, Salycetum, qui ad *L. Curatoris*
- 22 *17. C. de negot. gest. n. 2.* hoc admodum miratur. Ex recentioribus hoc agnoscit Bachov: ad Treutl. *V. 2. D. 9. th. 5. lit. D. & E. ibi:* ex levi culpa tutoris defuncti, heredes non conveniuntur & condemnantur Paul. Montan: de *Jure Tutel. & Curat. Cap. 39. n. 50. & 89.* Wissenb. *ad ff. Vol. 1. Disput. 51. th. 4.* Idem ad *Reg. Jur. Disput. 8. ad L. 4. q. n. 4.* Hahn. ad *Wesenb. Tit. de Tutel. & ration. distrab. n. 4. ad verb. ejusq. successores:* Add. Conrad. Rittersh. in *Disputat. ad Inst. Jusl. Disput. 3. th. 55.* Brunn. ad *L. 1. C. de hered. Tut. & curat. Idem ad L. 4. pr. n. 1. ff. de fidejussor. & nominat. & hered. tutor.* Idem *Consil. 156 n. 2. sqq.* Carpz. *P. 2. C. 11. def. 35.* Lyncker, in *Analect. ad Struv. Tit. de Tutel. & ration. th. 64. ad verb. damna præstet.* Excell. Dn: Præses in *Syn. Jur. privat. tit. de Tutel. & ration. distrab. n. 5.* Idem docet Dn: Bardili in *Conclus. Theoretico-Præctico. ad part. poster. ff. exercit. 2. th. 36. ibi:* Communis est interpretum, quod de lata tutoris culpa teneantur de levi non idem. Conf. Hotoman: *Libr.*
- 23
- 24

Libr. 1. amicab. resp. c. 22. ibi: Cum autem quaritur, cujus culpa nomine eorum heredes teneantur, indistincte respon-
detur, eos lata tantum tutorum culpa nomine teneri, negli-
gentie, non teneri. Dixi indistincte, quoniam nihil interest
utrum tutela a ditione, suo an defuncti nomine conveniantur.

Et juxta hanc communem, tot Excellentissimorum viro- 25
 rum sententiis confirmatam opinionem sæpius quoque
 pronuntiati est, vid. præjud. quod adduxit Dn. Carpz.
d. def. 35., ne autem cum Dn. Gottl. Gerh. Titio in suo
tractatu, hoc ipso anno edito, de jure privato Romano. Germa-
nico L. 6. C. 16. §. 24. excipias; ex hoc præjudicio nullam
tutoris culpam apparere. Aliud præjud.: produco ex 26
 Dn. Carpzov: *Dec. 75. n. 16. in fin: ibi: Jedoch mögen*
diejenige Nachlässigkeit ihres Vatern und Groß Vatern/
als administrators, welche in Rechten pro levi culpa
geachtet wird/zugelten nicht angehalten werden B. N. W.
 Cui aliud jungo à Facultate Juridica Jenensi mense Mart: 27
 1686. nach Pürchen datum teste Exellent: Dn. Barone
 de Lyncker, nunc Consiliario Imperatoris Aulico splen-
 didissimo in *Dec. 371. ibi: Weist die Erben eines Vor-*
Standes nicht ob quælibet ab ipso neglecta gehalten/ nec
enim de levi ejus culpa tenentur L. 1. C. de hered. tutor;
L. 2. & L. fin. C. de Magistrat. conven. Wissenb. Disput. 53. ad
ff. th. 4. Die doch der defunctus wäre zu entgelten schul-
 dig gewesen.

Contrariam autem sententiam, quod scilicet heredes 28
 tutoris, si ex administratione defuncti tutoris convenian-
 tur, etiam de levi tutoris culpa teneantur, defendunt Cujac.
L. 15. Obs. 39. & L. 21. Obs. 2. Mercerus L. 2. Opin. 24. Illustr.
 Vice Præses Tribunal. Wismar. B. Dn. Mevius P. 8. Dec 22.

C. 3.

ubi

- 29 ubi n. 10. *sqq.* Quod attinet facta vel omiſſa tutorum, de quibus contra ipſos agi potuit, eſt etiam de iſtis contra heredes actioni tutelæ locus, non tantum ob dolum & latam eorum culpam, ut aliqui putant, ſed ob quamvis ſeu quævis neglecta & omiſſa, de quibus ipſimet conveniri protulerunt, ideo etiam ob levem & n. 19. Ex hiſ concludum eſt, heredes non eò minus de iis, quæ defunctus præſtare debuit, recte conveniri & reſponderedebere, quibus ſe junxit Excellen. & Celeberim. Dn. Thomal. in *Differt. de Culpa ab heredibus tutorum præſtan.*
- 30 *da.* At vero horum rationes me minime movent, ut in eorum tranſeam caſtra. Potiores rationes ſunt. (1) quod actio tutelæ detur contra heredes (2) quod eadem qualitate detur, dum ſcilicet ex perſona heredum non mutatur natura obligationis *L. 2. §. 2. ff. de Verb. Obl.* (3) quod nulla ratio dari poſſit, cur non detur eadem qualitate adverſus heredes. Reſpondeo autem ad (1) Non eſt in controverſia an actio tutelæ adverſus heredes detur, ſiquidem eam dari omninò concedimus. Ad (2) repono, diſtinguendum eſſe inter regulam & exceptionem, regula certa eſt, quia heres & defunctus una perſona eſſe cenſentur *Nov. 48. in præſat.* exceptio autem eſt in heredibus tutorum per *d. L. 1. C. de hered. tutor. L. 4. ff. de Magiſtri conven.* Ad (3) reſpero quod ratio evidens ſit in *L. 8. ff. de fide juſſor. tut.* ob quæ & alia ſingularia introducta ſunt, *vid. n. 16. h.*
- 31 *c.* Equidem diſſentientes varie ſe torquent, quæ ratione explicare velint Leges tam perſpicuas ſibi directò contrariantes. Et Cujacius quidem credidit prius non ex verbis *d. L. 1. C.* eſſe delendum, ita ut ſenſus ſit. Heredes tutorum ob negligentiam, quæ lata culpæ comparari poſſit, condemnari non oportere, & hanc ſuam ſententiam

tentiam probat ex libris βασιλικῶν ibi: τὰς κληρονόμους τῶν
 Παιρῶν ἔστω μερόλης ἀμελείας ἔστω οἱ καταδικάζεσθαι. Ve- 34
 rum libri βασιλικῶν penitus nihil profunt ad jus nostrum
 corrigendum Stryck, in *Præcognit. Jur. Cap. 5. §. 5.* cum
 quo omnes conspirant Doctores. Deinde Cujacius hac 35
 ratione incidit in alium errorem, quod heres non tenea-
 tur de lata culpa, nisi quid pervenerit: hinc recte Excell.
 Dn. Thomafius in *d. dissertat. §. 20.* notat, Cujacium in-
 feliciter hac ratione mutasse legem. Imo ipse Cujacius
 L. 21. *Obf. 2.* mutavit suam sententiam dicens; *Ea tamen*
Lege & conditione, ut propter auctoritatem βασιλικῶν, forte
eo loco non castigatorum, nihil mutetur vel detrahatur L. 1.
C. de heredi. tut. &c. Alii *d. L. 1.* interpretantur de culpa, 36
 quam ipsi heredes admiserunt post mortem tutoris, in re-
 bus ad tutelam olim spectantibus. Sed nec minus felici 37
 ter hac interpretatione utuntur, quia L. 1. claris & per-
 spicuis verbis limitationem adjicit: nisi Lis contestata.
 Nunc verò omnis bona interpretatio supponit exceptio-
 nem esse debere de regulâ, Wissenb. *ad L. 1. ff. de R. J. n. 5.*
L. nam quod liquide 4. §. fin. de pen. leg. ibiq; Brunn. Barbos.
in thesaur. locor. comm. Jurisprud. L. 5. Cap. 23. art. 25.
 hinc & casu inverso ex natura exceptionis judicari po-
 terit de sensu regulæ. Ideo necessario sequitur verba L. 1.
 antecedentia de tutoris culpa intelligenda esse, quia subji-
 citur limitatio, nisi tutor litem contestatus sit. Ad L. 4. ff. 38
de Magistr. conven. respondent: in eâ non esse comparatio-
 nem inter heredem Magistratus & heredem tutoris, vel
 comparationem ita generaliter intelligendam non esse,
 ex ratione, quia actio tutelæ est ex contractu, at actio ad-
 versus Magistratum subsidiaria est ex delicto vel vero vel
 quasi, scilicet ex damno dato dolo vel culpa. Sed iterum 39
 infelici

- infelici successu negatur illa comparatio, quia verba comparationis in *d. L. 4.* admodum clara ac perspicua sunt; *Non similiter tenentur heredes magistratum, ut ipsi tenentur, nam nec heres tutoris negligentia nomine tenetur &c.*
- 40 Comparatio enim in eo tertio, in quo comparantur, necessario effectum habere debet. Comparantur vero in eo, quod heres non teneatur ex culpa levi magistratus.
- 41 Ratio quoque utriusque comparatæ actionis eadem est, quia scilicet difficile rationes reddere ex aliena administratione, quia heredes ignorare solent omnes circumstantias, cur tutor vel Magistratus, hoc vel aliud gesserit in officio vel non, ut sic merito ignorantia eorum succurrendum *L. 8 §. 1. ff. de fideiuss. & nominat. tutor.* Quod vero rationem non admittit comparationis attinet, eam penitus nego, Nam adversus Magistratum etiam dari actionem tutelæ ex contractu, non vero ex delicto Imperiantor expressis verbis docet in *L. 9. ff. de Magistrat. conventi* *Quoniam eadem in Magistratibus actio datur quæ competit in tutores add. Joh. Jac. Wissenb. adff. P. 1. Diss. 5; Th. 6. ubi ita loquitur: Directam actionem tutela competere in tutores,*
- 43 *utilem vero in Magistratus.* Imo si concederetur actionem illam adversus Magistratum esse ex delicto, exinde sequeretur quod ne quidem propter latam culpam contra heredes Magistratus competeret, quoniam nulla actio
- 44 ex delicto regulariter datur adversus heredes. Reliqua dubia tam exigua sunt, ut nullam fere mereantur responsum. Dicitur enim Leges intelligendas esse de culpa lata ex propria administratione heredum, quod non nego, heredem sc. tutoris ex propria administratione conventum, de culpa tantum lata teneri, neque contra meam

meam sententiam est, sed potius pro eâ militat. Si enim 45
 propter propriam administrationem de culpa tantum,
 lata tenentur, multò magis dicendum, eos de culpa lata
 tantum teneri, si ex factò tutoris conveniantur, longe
 enim difficilius est ex aliena administratione rationes
 reddere, quam ex propriâ.

Firmatâ sic thesi nostrâ atqve ab objectionibus 46
 vindicatâ, progredior nunc ad limitationes & exceptio-
 nes, quando scilicet heredes tutoris, etiam de levi culpa
 tenentur. Hoc fit (1) si lis cum tutore contestata fuerit L. 47
fin. ff. de fidejussor: & nominat: tut: & Curat: (1) Si ex
damno pupilli lucrum captatum (3) Si gratia quid
præstitum sit L. 1. C. de hered. Tutor: vel Curat: His 48
 tribus casibus ob levem culpam defuncti tutoris heredes
 tenentur, alias vero non vid: Brunn: ad L. Cum ostendimus
 4. pr: & §. 1. ff. de fidejussor: tutor: n. 2. Struv. in
 S. J. C. exercit: 31. th: 8. Ekhoit. ad ff. tit. de tut. & Ratione
 distrah. §. 3. Hahn. ad Wefenb. d. t. n. 4. ad verb. Ejusq; suc-
 cessores Wissenb. in Comm. ad R. J. D. S. L. 44. n. 4. Bachov.
 ad Treutl. V 2. Diss. 9. th. 5. lit. D & E. Exceptio enim, in
 casibus non exceptis firmat regulam L. 12. §. 43. vers: nam
 qui hæc ff. de instruct. & instrum. leg. Sed dubium oritur 49
 de duobus posterioribus exceptionibus, quæ non possunt
 de levi sed lata culpa intelligi, quomodo ergo hæc cum
 regula erunt conciliandæ? Huic dubio non vulgari
 jam satis factum à Dn. Bachov: ad Treutl. d. l. Verba
 ejus sunt hæc: Sequitur in d. L. a. C. de hered. Tut. neq; ex 50
 damno pupilli lucrum captatum aut gratia præstitum sit. Quæ
 verba revocantur sub hanc exceptionem, nisi tutor in adminis-
 tratione tutela dolo sit versatus. Quæ exceptio cum non
 videatur esse de regula, quæ loquitur de levi culpa, variis
 emendationibus & explicationibus præbit ansam. Sed potest

D

- non incommode ita explicari, quod, cum nomine doli in contractu admissi in heredes actio non tantum in id, quod pervenit, sed qualis natura sua est in solidum detur, L. ex contractu 49. de O. & A. L. ad ea 157. in fin. de R. J. etiam actio tutelæ propter dolum defuncti in heredes dabitur, quasi culpa levi sola fuisset, locum non habuisset. Cum autem ut jam dictum, detur qualis est fiet hinc, ut licet ei dolus aut lata culpa præbeat causam, nihilominus tamen in eam jam institutam propter qualitatem naturalem, levis quoque culpa veniat, & sic in casu admissi à tutore doli etiam levis culpæ nomine heredes condemnentur: atq. ita verba d. L. neq. ex damno pupilli &c. tanquam exceptio sub regulam quod ob levem culpam heredes tutoris non condemnentur, poterunt referri: Cum autem Dn. Bachovii sententia admodum subtilis mihi videtur, hinc commodior ac melior explicatio erit, si duæ illæ exceptiones: Neque ex damno pupilli lucrum captatum aut gratia quid præstitum sit, etiam de levi tutoris culpa intelligantur, v. gr. si tutor ex ignorantia vel negligentia ex bonis pupilli quædam retinuerit, putans, ea ad sua bona pertinere, vel, si ex negligentia, donaverit ex bonis pupilli, ubi opus non fuit. Dantur autem nonnulli qui tres illas limitationes ita explicant: Heres tutoris non tenetur de dolo & lata culpa defuncti, nisi vel lis cum tutore fuerit contestata, vel ad heredes lucrum aliquod ex dolo tutoris cum damno pupilli pervenerit vel quid gratia præstitum sit à tutore Alberic: ad L. fin. ff. de fidejuss. & nominat. tutor. Verum hanc explicationem non procedere erudite ostendit Hahn: ad Wesenb. d. l. Alii adhuc putant d. l. non in genere loqui de actione tutelæ sed de pœnali, ita, ut hic sensus esset: Heredes tutoris non tenentur iudicio pœnali, nisi lis cum defuncto fuerit contestata &c. Mev. P. 3. D. 22. n. 14. 16.
- Præstat autè ut singulas limitationes paulo prolixius consideret.

sideremus. Prima est: *Si lis cum defuncto tutore jam fuerit
 contestata.* Ratio hujus exceptionis est, quod litis contesta- 54
 tio sit quasi contractus *L. 3. §. 11. ff. de Pecul. Mart. ad Ord. Jud.
 Sax. tit. 1. §. 4. n. 19.* nam alter liti se committendo tacite se
 obligasse videtur ad illud præstandum, quod ad judicium
 fuerit Stryck. *de A. F. J. S. 1. m. 9. §. 48:* hinc quoque actio- 55
 nes, alias ad heredes non transitoriae, v. gr. poenales, lite
 contestata ad heredes transeunt. Huic rationi accedit
 alia, quod per Litis contestationem actio cum iis qualita-
 tibus, quæ in persona defuncti locum habebant, adversus
 heredes porrigatur. Ekholt. *ad ff. ut. de tutel. & ration.
 distrab: §. 3.* Qvalis enim actio cœpta est contra tutorem,
 qui utiq; ex levi culpa condemnatus fuisset, talis etiam in
 heredes continuari debet Bachov: *ad Treutl. Vol. 2. Disp. 98
 th. 5. lit. D. E.* Hac ratione motus, quoque defendo, quod 56
 in iis casibus, in quibus ipse tutor præstare tenetur cul-
 pam levissimam post litem contestatam etiam ejus heres
 ad eam teneatur, & sic intelligo Christinæum *Vol. 2. Dec.
 117 n. 1.* ubi dicit, quod etiam heres tutoris teneatur de-
 culpa levissima quando lis contestata.

Secunda limitatio est, quando *ex damno pupilli lu- 57
 crum capiatur.* Cujus evidentissima ratio, quod nemo
 debeat locupletior fieri cum alterius damno, contra æqui-
 tatis naturalis rationem: *L. nam hoc natura 14. ff. de Con-
 dit: Indebit: L. 206. ff. de R. J.* quare si unus de lucro, al-
 ter vero de damno vitando certat, hujus conditio sem-
 per potior est. *L. 6. §. 11. ff. que in Fraud. credit.*

Tertia limitatio est; *si gratia quid præstitum sit v. 58
 gr:* Si tutor potuit aliquid acquirere pupillo & alii per-
 misit Montan: *de Jure Tutel: Cap: 39. n. 90.* vel si ex be-
 nis pupilli donaverit quid alicui Hahn ad Wesenb: *tit:
 de Tur: & rat: distrab: n. 4. ad verb: Ejusq; successores, Dona- 59*

- re vero tutor non potest, quia donare non est boni patrisfamilias. *L. 12. §. 46. §. fin. ff. de administr. & peric. tutor. L. 12. §. pen. ff. eod. L. fin. ff. de Curat. furios. add.* Die Fürstl: Sächsishe Eysenachische Vormundschafts Ordnung de anno 1670. vers: Vielweniger dem Wündlein etwas zu verschencken. *Mey. P. 8. D. 372. n. 5.* Hinc quoque in Saxonia tutor Geradam suæ Curandæ vel pupillæ donare prohibetur *Carpzov. in tr: de Donatione Geradae Cap. 2. n. 37 sqq.* Quicquid igitur tutor donat, de suo exsolvere tenetur. *arg: L. 4. C. de Annon: & trib: nisi iustissimas donandi causas habuerit, quo pertinebant munera solennia parentibus cognatisq; missa L. 12. §. 3. de administr. & peric. tutor. non vero nuptialia L. 13. §. 1. ff. eod. quoniam hæc non sunt solennia, id est donari solita, magisq; sunt voluntaria quam necessaria L. 1. §. 5. ff. de tutel. & ration. distrab.* Hodie vero dona nuptialia pertinent ad solennia munera, & ideo tutor ea matri, sorori, fratri dare potest, maxime si persona sit nobilis, aut alias dives, illaq; munera pro dignitate pupilli & more quantitateq; usitata dentur *arg: L. 12. §. 3. & L. 13. pr. ff. de administr. & peric. tutor. Brunnem. ad d. L. 13. n. 6*
- 63 Quæ in toto hoc Capite de culpa ab heredibus tutorum præstanda dicta sunt, ea non restringenda ad tutorum gerentium, seu qui actu ipso administrarunt, heredes, sed extendi quoq; possunt (1) ad heredes eorum qui honorarii appellantur, & reliquorum observatores sunt, iisque consilio assistunt. Uti enim tutores honorarii, salvo beneficio Ordinis, iudicio tutelæ tenentur, si tutorem gerentem male conversari viderint, & tamen suspectum non fecerint, item si assidue rationem ab eo non exegerint, cur hoc vel illud fecerit, nec curaverint pecuniam utiliter collocari

collocari L. 3. §. 2. ff. de administr. & peric. tutor. Brunnem:
 ad d. L. 3. n. 7. sqq: Klock: Conf: 67. n. 12. Montan. de Jure
 tutel. C. 26. n. 63. ita quoq; eorum heredes propter culpam
 latam regulariter tenentur excusso prius tutore gerente,
 ejusq; heredibus L. 6. C. Arbitr. tutel: ibiq; Gothofred; lit. K.
 (II) Heredes magistratus regulariter non nisi de culpa
 lata Magistratus tenentur L. 4 & 6. ff. & L. 2. C. de Magistrat:
 conven: Montan: d. tr: Cap. 32. reg: 7. n. 47. 48. Myler: ab
 Ehrenbach: in Hyparchol: Cap: 37. §. 3. Wissenb: ad ff. P. 1.
 Disput: 53. th: 6. Philipp: Knipp: Schild: Tr: de Jurib & Pri-
 vileg: Civitat: Imperial. Lib. 5. C. 17. n. 21. Perez: ad Cod:
 Tit: de Magistr: Conv. n. 1. sqq: Christinaus Vol: 3. Dec: 181.
 n. 11 ubi n. 4. addit: hanc actionem contra Magistratum
 in Gallia cessare, quia difficultas repetendi suum à Judice
 nimis gravis & magna foret. Imo eam hodie in genere
 cessare contendit Ludovic: Bugnonius de Legibus abrogatis
 L. 1. art. 1. Treutl: Vol: 2. disp: 9. th. 7. Lit. E. Alii vero
 horum sententiam temperant, nisi ex dolo Magistratus,
 vel lata culpa, quæ æquatur dolo, agatur Wissenb: d. l.
 th: 8. Verum adhuc hodie hanc actionem contra Ma-
 gistratum institui posse, recte defendit Philipp: in Us: Pr:
 7. Lib: 1. Eclog. 89. etiam propter levem Magistratus culpam,
 id quod patet ex Nov. Decis: Saxon: XLI. §. Wir wollen
 aber hierbey alle Obrigkeit ernstlich ermahnet haben / ih-
 rem Amte hierin ein Genügen zu thun / und die Unmün-
 digen, wann darüm bey ihnen angesuchet / oder sonst das
 Absterben der Eltern zu ihrer Wissenschaft kommet / zu
 rechter Zeit / zu Verhütung dergleichen Ungelegenheit / mit
 Vormänden zu versehen / widerigenfals Sie denselben vor
 allen Schaden der ihnen aus dieser Schummis zu wachsen
 möchte

- indchte/ selbstien hatten/ auch der Straffe/ auff vorberge-
 hende Summarische Cognition gewärtig seyn. Est autem
 hæc actio tam quoad Magistratum ipsum quam etiam
 quoad ejus heredes subsidiaria, hoc est, non datur nisi
 excussis tutoribus gerentibus, honorariis, fidejussoribus
 & nominatoribus tutorum *L. 4. C. de Magistr. conv.* ibiq; Go-
 thotr Christin: *d. l. n. 3.* hinc quoque in *§. 2. §. de satisdantutor.*
 hæc actio vocatur *ultimum presidium* (III) Extensio gene-
 raliter fieri potest ad omnium administratorum heredes,
 quod scilicet hi non nisi de lata culpa defuncti administra-
 toris teneantur, ratio enim, quod scilicet difficile sit ex
 aliena administratione rationes reddere, generalis est.
 (IV) & ultimo adhuc disquiritur, an dicta quoq; pertineant
 ad fidejussorum heredes, ita, ut hi non nisi illud damnum
 restituere teneantur, quam quod oritur ex culpa lata tuto-
 ris defuncti? Non autem puto extensionem admitten-
 dam hic esse, sed heredes fidejussoris etiam ad levem
 culpam ex administratione tutelæ defuncti teneri, sequen-
 tibus motus rationibus: Primo enim natura fidejussi-
 onis est, ut plena securitas inde præstetur *L. 1. ff. qui satis-
 dare cogantur*, quæ vero cessaret, si fidejussoris heredes
 tantum de lata culpa defuncti tutoris tenerentur. Deinde
 fidejussor simpliciter damnus, à tutore datum, à pupillo
 refundere tenetur, sive culpa lata sive levi datum sit
 Faber: *ad Cod. L. 5. T. 33. def.* & ergo etiam fidejussoris heredes,
 quia regulariter eodem modo, uti defunctus, tenen-
 tur *L. 2. §. 2. ff. de P. O.* Et denique tertiò nulla lex adest,
 quæ quoad heredes fidejussorum exceptionem tacit, sine
 legis autem loqui erubescendum est *Nov. 18 C. 5.* & sine
 iis nihil statuendum Carpozov: *L. 5. Resp. 33. n. 30. Imo ex L. 3.*
ff. de

ff. de fidejussor. & nominat. tutor. colligi potest, heredes fidejussorum ita teneri, uti ipse tutor. Ulpianus enim c. l. ita ait: Etiam fidejussorem & heredes fidejussoris ad rationem eandem usurarum revocandos esse constat, ad quam & tutor revocatur.

Coronidis loco adhuc ventilanda est quæstio: An heredes tutoris ad juramentū credulitatis, se scilicet credere, Tutorem bona fide tutelam administrasse & sic nullam admisisse culpam, admittendi sint? Et rectè negative decisa est proposita quæstio, teste Dn. Lynckero *Dec: 872. ibi: So ist gesprochen daß das anerbottene juramentum credulitatis nicht staat habe / & porro: Und zwar könnte die Wittib bey solcher Bewandniß / daß ihr nicht anders wissend als daß ihr Mann mit der Vormundschaft redlich umbgangen sey / nicht zugelassen werden / nicht so wohl quod super facto alieno juraturus nec volens admittatur L. ii. §. 2. rer: amotar, ohne daß in schlechten Fällen die Juramenta credulitatis de eo, quod quis audit & credit, pro confirmanda veritate wohl Staat finden mögen Coler. 1. Dec. 116. n. 7. Als vielmehr weil die opinio viduæ dieser Sache / da man des defuncti Beschuldigung vor Augen hat / den Ausschlag nicht geben mögen: Indem deshalb den Unmündigen gleich wohl der Schade und Abgang ersetzt werden müste / wann schon die Wittib erhalten möchten / daß sie von ihrem Mann die beste Vermuthung habe. Et tamen Juramentum credulitatis super eo, quod controversum est, defertur, non ad fidem faciendam, sed ad supplendum hoc, quod in fide defuncti constitit, & pro eâ præsumptiones adsunt Carpzov, III. Refß: 61. Mey. P. 1. D. 161. n. 5. Nunc ad*

CAP. III.

CAP. III.

Sistens

CASUS IN QUIBUS CULPA
LATA TUTORIS AB HEREDIBUS
PRÆSTANDA.

- P** Remissa connexione n. 2.
Ob culpam latam tutoris
heredes tenentur
- (1) Si tutor neque se excusa-
verit neque administrave-
rit n. 3. 4.
Modo tutor jure sit datus n. 5.
Et sciverit se datum esse tu-
torem n. 6. 7. 8.
Secus ergo si ignoraverit, mo-
do non fuerit ignorantia
crassa n. 9.
Qua sit ignorantia crassa n.
10. seqq.
- (2) Si defunctus omiserit in-
ventarii confectioem n.
13.
Inventarii confectio magna
necessitatis est n. 14. seqq.
Tutor eam omittens in dolo est
17.
Cujus limitationes 18.
Alias juratur contra eum in
litem n. 19. 20.
- Hodie à tutore editur jurata
bonorum specificatio n. 21.
Limitatur n. 22.
Heredes non tenentur ad ju-
ratam specificationem n. 23.
Neg. contra eos juratur in li-
tem n. 24.
Limitatur n. 25. 26.
(3) Si tutor culpa lata pupil-
lum abstinerit ab heredi-
tate 27.
Secus si factum est culpa levi-
tutoris n. 28. seqq.
- (4) Si Tutor non inquisiverit
in ejus facultates cui mu-
tuum dedit n. 31. 32.
Secus si omnem adhibuerit
diligentiam n. 33.
- (5) Si tutor pupillo plenam
non acquisiverit securita-
tem n. 34. seqq.
- (6) Si pecunia pupilli in Arca
fuerit otiosa n. 38. 39.
Limitatur.

- Limitatur n. 40.
 An tutor pecuniam pupilluruto
 recondere potest si pupillus
 aliunde habeat unde vive
 re possit? n. 41.
 Rationes pro aff. n. 42.
 Verior autem est sententia
 negativa n. 43. 44.
 Quæ limitatur n. 45.
 (7) Si tutor pecunia pupillari
 ipse usus sit n. 46.
 Non autem tenentur heredes
 ad usuras centesimas n.
 47. seqq.
 Nonnulli dicunt usuras cen
 tesimas per L. 26. C. de usu
 ris fuisse abrogatas n. 50. 51.
 Verior est sententia contraria
 n. 52. 53.
 (8) Si tutor in debito exigendo
 moram admiserit n. 54. seqq.
 (9) Si ad heredes ex re pupilli
 aliquid pervenerit n. 57. 58.
 An questita à tutore durante
 tutela presumuntur quæ
 sita de bonis pupilli? n. 59.
 (10) Si tutor res pupilli quæ
 servando servari non potua
 erunt non alienaverit. n.
 60. seqq.
 (11) Si tutor propter omiffam
 defensionem pupillo da
 mnum dederit n. 64. seqq.
 An tutor pupillum vel mino
 rem defendere tenetur in
 Judicio criminali n. 67.
 aff. de jure Civili n. 68.
 Hodie vero negatur n. 69. 70.
 (12) Si tutor non solverit Cæ
 nonem intratriennium
 n. 71.
 Hodie v. cessat actio n. 72.
 (13) Si res pupilli per culpam
 tutoris latam fuerint abla
 ta. n. 73.
 (14) Si tutor res pupilli proprio
 nomine oppignoraverit n. 74.
 seqq.

Jurisprudencia nostra disciplina practica est, quæ non
 consistit in nudâ contemplatione, sed potissimum
 Jcti officium, in applicatione versatur, scire enim
 Leges, non est, verba earum tenere, sed vim ac potesta
 tem L. 17. ff. de Legibus. Hujus ergo memor non potui
 E
 subsistere,

subsistere, quod in præcedenti capite probaverim, Leges ita disposuisse, quod heredes culpam tantum latam tutoris præstare debeant, sed mei officii esse duxi, ut post inquisitionem Juris etiam allaborem, quomodo illud ad casus obvenientes applicari possit. Tenentur itaq; heredes.

- 3 I. Si aliquis datus est Tutor, qui neq; tutelæ se immiscuit, neq; justa impedimenta intra tempus legitimum *so. se. dierum §. 16. J. de Excusat. vel hodie in quibusdam locis statim per Jus Pruten. L. 2. tit. 6. art. 4. §. 7.* alibi intra triduum, alibi intra XIV. dies, alibi intra mensem vel duos menses aut terminum Saxonicum, alibi aliter vid. *Da. Hopp. in Comm. ad d. §. 16. intus. hod. allegavit* ob quæ recusavit subire onus tutelæ interim tamen damnum aliquod rebus pupilli accidit. vid. *L. 2. C. de hered. Tutor. vel Curat. ibi: Pater vester Tutor vel Curator datus, se non excusavit, non ideo vos minus heredes ejus tutelæ vel utili judicio conveniri potestis, quod eum tutelam vel curam non administrasse dicitis, nam & cessationis ratio reddenda est.*
- 5 add. *Montan. de Jure Tutel. Cap. 39. n. 81.* Verba autem d. Legis simpliciter accipienda non sunt, sed probe distinguendum est an tutor jure sit datus an non jure, de casu priore loquitur Lex all. non vero de casu posteriori ubi ne quidem ipse tutor de culpa & negligentia sua tenetur *L. 40. ff. de administr. & peric. Tutor. ergo multo minus ejus heres vid. L. 8. pr. ff. de fidejussor. & nominat. Tutor; ibi: herede s. ejus, qui non jure Tutor vel Curator datus, administrationi se non immiscuit dolum & culpam præstare non debere.* *Montan; d. l. n. 91.* Si vero jure datus porro distingvendum, an sciverit se datum esse tutorem, an vero ignoraverit *Perez: ad Cod. L. 1. tit. 37. n. 10.* Si scivit tutor, tunc

tunc ejus culpa lata quæ dolo proxima est, dilucidò apparet. Est enim negligentia crassa id omittere, ex quo pupillis irreparabile damnum evenire potest. Damnum autem hoc imminet, quoniam nemo est, qui personam pupilli tuetur, ejusque bona administrat, quæ omnium insultibus obvia sunt. Hoc igitur modo heredes tutoris pupillos indemnes præstare obligati sunt, licet dicant, defunctum ignorasse, quod se excusare deberet, aliàs enim causas excusandi omninò allegasset, in lata enim culpa est qui ignorat, quod omnes scire debent Gail. *L. 1. Obs. 48. n. 17.* Si vero heredes tutoris defuncti ignorantiam allegant, iterum perpendendum an ignorantia fuerit justa, quæ in dubio præsumitur, nisi probetur scientia *C. Præsumitur. de R. J. in 6to.* an vero crassa & affectata; illo casu audiendi sunt heredes, non vero hòc. Crassam ignorantiam autem hic voco (1) si tutor sæpius citatus sit ad eum confirmandum, ille vero emanserit sine justa causa, tunc enim pro legitime citato & confirmato habetur (2) si omnes in civitate sciant, hunc vel illum constitutum esse tutorem, latam enim culpam allegat & dolum præsumtum, qui dicit, se ignorare quod omnes sciunt, dum scire potuit, sed noluit, quia dissimulavit. Et quidni heredes teneantur, cum ejusmodi crassa ignorantia pro scientia habeatur? Gail. *d. l. n. 17.* Montan: *de Jure Tutel. Cap. 26. n. 47.* Simili modo heredes conveniendi sunt, si defunctus literas à Magistratu acceperit, in quibus nominatus est tutor, ad easque intra tempus legitimum non responderit, hoc enim casu per acceptationem literarum, & omissem contradictionem tacite approbavit

approbavit tutelam sibi delatam. Excellent: Dn. Præses
in Dissert. de Acceptat. Liter. Cap. 3. n. 65.

- 13 II. Heredes damnum refundere teneantur pupillo,
 quod ob omisam inventarii confessionem incurrit. Lata
 enim culpa est imo dolus id negligere, quod maxime
 14 necessarium. Licet enim solennis inventarii confessio tan-
 tum sit juris positivi, non vero gentium vel naturæ Richt:
Dec: 58 n. 29. ea tamen tantæ necessitatis est, ut etiam
 omnis administrator ad eam teneatur *Mev: P. 5. D. 249.*
 quidni etiam tutor? *vid. L. Tutores 24. C. de administrat:*
Tutel. vel Curat. L. fin. §. 1. C. Arbitr. Tut. Mev: ad jus Lubo
L. 1. tit. 7. Art. 13. n. 2. seq. Perez ad Cod. L. 5. tit. 37. n. 2.
 15 Nec sufficit designatio Patris defuncti, quia inventarium
 originem habere debet à tutore Dn. Theodos. Schöepff:
 16 *de Stat. Viduitat. mutat. P. 1. C. 9. n. 23.* Inventarium enim
 est caput & fundamentum reddendarum rationem, adeo
 ut absq; illorationes reddi nequeant *Carpz. P. 2. C. 11. def.*
 17 *4. n. 213. & def. 6.* Richt: *Dec. 13. n. 25.* Si igitur tutor
 inventarii confessionem neglexerit, id dolo fecisse præ-
 sumitur *L. 7. pr. ff. de Administr. & peric. Tut. L. fin. §. 1. C. Arbitr:*
Tutel: Christinæus in Comm. ad Leges municip. Mechl. Tit. 19.
 18 *Art. 10. n. 5. Mev. P. 7. Dec. 281. n. 1.* Nisi forte aliqua necessaria
 & iustissima causa allegari possit, cur id factum non sit
 d. L. 7. pr. *Mev. d. l. n. 5. 6. 7. 8. v. gr: si pater in testa-*
 mento prohibuerit inventarii confessionem, vel quando
 pupillus inops bonorum tantum non habet, quod *Re.*
 pertorii solenni confessione dignum *Mev: P. 4. D. 8. n. 6.*
 19 Sine hâc iustissima causa vero juratur contra tutorem
 iuramentum in litem *vid Cap præc n 18. Montan. de iure*
Int. & Curat: Cap. 32. R. 6. ubi à n 5 usque ad 15. octo ad-
 duxit

duxit ampliaciones, quod contra tutorem juretur in
 litem, inter quas & hæc est, quod tutores vel curatores
 res non excusentur, licet dicant, etiam cum juramento,
 se confecisse inventarium, sed perdidisse, nisi probave-
 rint casum vel amissionem. Tenentur enim ea diligen-
 ter custodire, nec creditur eorum juramento, quod ea
 perdidissent, idem repetit *Reg. §. n. 9. add. Christinaus* 20
Vol. 3, Dec. 162. n. 6. ubi n. 7. tractat quaestionem annon in
dicto casu heredis tutoris juramento credendum sit. Alii
affirmant; alii vero negant; alii dicunt, quod, si de gra-
vi pupilli præjudicio agatur rejiciendum sit juramentum
heredis, si vero de levi, tunc admittendum ad diluen-
dam præsumtionem, quæ ultima sententia mihi quoque
arridet. Hodie vero in casu non confecti inventarii, 21
 tutore præstatur jurata bonorum pupilli specificatio,
 utpote quæ æquipollet inventario *Richt. Dec. 58. n. 8. ibiq;*
præjud. Carpz. P. 2. C. II. def. 6. n. 7. ibique præj. Mevius ad
Jus Lub, P. 2. T. 2. art. 27. in additam: ad n. 59. nisi tutor 22
 sit homo malæ & suspectæ fidei, vel si jurare nolit, tunc
 adhuc hodie locum habere possit juramentum in litem
Carpz. P. 3. C. 33. def. 16. Richt: d. l. n. 43. ibique præjud. ubi
 refert, hoc juramentum in litem etiam præstandum esse
 si tutor rationes reddere nequit. Licet vero heredes tu- 23
 toris ad damnum illud, quod pupillus ob non factum
 inventarium sentit, respondere teneantur, attamen ad
 juratam specificationem adstringi non possunt, quia ju-
 stam ignorantiam causam habere censentur *L. qui in al-*
terius 42. ff. de R. J. L. verius 21. ff. de Probat. add. Carpzov. d.
C. 33. def. 14. neque admitetur contra eos juramentum in 24
 litem, uti in *Cap. præc. ex L. 4. & 5. C. de in litem jurand.*

Ej

jam

- jam probavi add. *Mev. P. 8. D. 22. n. 15. Carpz. P. 1. Dec. 73.* ubi rationem hanc generalem dat, quod ex dolo alterius in litem non juretur *L. 1. C. Quand. ex fact. tutor.*
- 25 Limitatur vero (1) Si heres reperta in hereditate instrumenta dolo malo non exhibeat *L. 1. C. d. l. Brun. add. l. n. 2. seqq. Carpz. Dec. 74. add. L. 4. pr. ff. de fidejuss. & nominat. tutor. ibi. Cum permittatur adversus heredem ex proprio dolo jurari in litem.* Cessante vero dolo, culpa, & fraude heredis juramentum in litem quoque cessat *L. 2. C. d. t. (2) limitatur, si lis cum defuncto jaro sit contestata L. 4. C. d. t. Brun. ad. dd. LL. n. 13. arg. L. fin. ff. de fidejuss. tutor. vel Curat. Christin. Vol. 3. Dec. 155. n. 4. Dixi*
- 26 antea, quod etiam ob culpam heredis jurari possit in litem, cui graviter obstat *L. 4. §. fin. ff. de in lit. jurand.* ubi dicitur, quod ob culpam non juretur in litem, sed æstimatio à Judice sit facienda. Verum (1) respondeo in *d. l. 4* non intelligitur culpa, quæ dolo æquiparatur, sed levis (2) in nostro casu ob culpam etiam latam locus est Juramento in litem, modo heres Tutoris eam commiserit arg: *L. 2. C. de in lit. jurand. add. Brun. ad L. 1. 2. 4. §. C. d. t.*
- III. Obligantur Tutoris heredes, si Tutor propter
- 27 æs alienum quod tamen totam hereditatem non absorbet, dolo, si scilicet sciverit hereditatem longe excedere æs alienum, & in favorem creditorum, vel propter proprium commodum, abstinuerit pupillum ab hereditate paterna. Imo tutor, qui inconsideranter vel dolo
- 28 pupillum abstinuit hereditate, potest suspectus accusari *L. 3. §. 17. ff. de Suspect. Tut.* Quoties vero hoc factum est per negligentiam seu culpam levem tutoris, toties solus tutor, non vero ejus heres, propter hoc lucrum cessans, & quod

& quod non consulte pupillum abstinerit, tenetur vid.
L. 4. C. Arbitr. tut. L. 18. ff. de Tut. & rat. distrab. Tutor 19
 enim diligenter inquirere tenetur, an expediat nomine
 pupilli hereditatem adire, si enim damnosam adierit, vel
 lucrosam repudiaverit, semper damnum temere aditæ vel
 contentæ hereditatis sarcire debet *L. 11. ff. de Autorit. &*
Conf. Tut. L. 17. 18. ff. Locat. Imo in genere dicendum: 30
 Quoties tutor aliquid acquirere potuit, quod non acqui-
 sivit, toties non solum ipse *L. quicquid 7. C. Arbitr. tut.* sed
 & ejus heredes conveniri possunt. Nicol. Everhard. Vol.
1. Conf. 59. n. 2.

IV. Conveniendi sunt heredes tutoris si tutor 31
 pecuniam pupilli mutuo dederit alicui, in cujus faculta-
 tes plane non inquisivit. Lata enim culpa est id non
 observare, quod omnes homines observare solent. *L. 213. &*
223. pr. ff. d. V. S. Quis enim quæso tam imprudenter in
 pecunia sua elocanda versari vellet, ut non antea probe
 perscrutaretur illius facultates, quem mutuo dando sibi
 obligari vult? Multo magis dicta procedunt, si tutor 32
 sciens obærato, seu ei, qui non solvendo est pecuniam
 pupilli crediderit, hoc enim casu verus tutoris dolus
 est Richt, *Dec. 14. n. 7.* Si autem tutor omnem adhibuit 33
 diligentiam & tempore contracti mutui debitores sol-
 vendo fuerunt, postea vero bonis lapsi; tunc tutor ex eo
 non tenetur, multo minus ejus heredes, periculum enim
 nominum ad Tutores vel Curatores non pertinet Carpz.
P. 2. C. II. def. 24. Richt. d. l. n. 2. 699. Præterea culpa caret
 is, qui facite, quæ diligentissimus quisque paternam
 observaturus fuisset. *L. 30. §. 3. ff. ad L. Aquil. L. 25. §. 7. ff. Locat.*

V. Obstricti sunt heredes, si tutor in contrahendo 34
 mutuo

- mutuo pupillo plenam non acquisiverit securitatem v. g. si libro publico mutuuum inscribi negligat, vel, ut stylo germanico, in patria mea usitato, me explicem: **Went**
 35 er es nicht zu Stadt-Buch verschreiben lassen. Hac enim debita omnibus aliis privatis hypothecis, imo etiam iis, quæ in Civitate coram inferiori Iudice constitutæ. **Vor**
 den **Nieder Gerichten in Städten præteruntur Mov. ad**
 36 *Jus Lub. P. 3. Tit. 4. art. 1. n. 18. & lib. 1. art. 12. n. 62.* Idem quoq; dicendum, si tutor nullam hypothecam pupillo constitui curavit, sed privatis obligationibus
 37 contentus fuit. Et ita Jenæ pronunciatum esse refert **Richt. Dec. 14. n. 7.** **Ostweil** der **Vormund** in die **1000.**
Gülden hinweg/ und mehrentheils in die **Frembde** gethehen/
 und fast lauter privat-Obligationses, ohne gnugsahme **Unterpfand/** angenommen/ so ist **cure Curand** in die von ihrem
Vormund/ Zeit seiner wehrenden **Tutel,** in diesen gefährlichen
 Zeiten angelichene **Geider** an **staat** baarer præstation anzunehmen /
 oder solche auf Ihre eigene **Unkosten** einzu mahnen/ und des **Verlustes**
 derer / so keine **Bezahlung** zu leisten vermögen/ zu **gewarten** nicht **schuldtig** / sondern
 des **Vormundes** **Erben** dazu verbunden.
 38 **VI.** **Heredes tutoris** illius pecuniæ, quæ in **arca** fuit otiosa, **usuras** præstare tenentur **L. 7. §. 13. ff. de admistr. & peric. Tutor.** **Montan. de Jure Tutel Cap. 39. n. 84.**
 39 **Cum enim pupillus** ex **redu**tu, siue **usuris** pecuniæ legitimis & **usitatis** sit **alendus,** & quidem ut **semper** ex **redu**tu quid **superfit,** **L. 3. §. 1. ff. ubi pupill. educ. vel morari debeat,** add: **Jus Lub. L. 1. Tit. 7. art. 7.** **Von den Renten** aber sollen die **Kinder** **nothdürftig** **unterhalten** und was davon **übrig** **bleibet** / ihnen zur **Rechen**schaft **gebracht** und **be-**
zahlt

30hlet werden / hinc in lata culpa versatur tutor, si id
 omittat, quod ad pupilli alimenta pertinet. Dicta au. 40
 tem limitantur (1) si periculum sit, paratam pecuniam
 tuto non posse mutuo dari, (2) quando tutor pecu-
 niam pupillarem credere non potuit, quia nemo ad-
 fuit cui crederet *L. 3. C. de Usur. pupill.* (3) quando de-
 bita minora particulariter accepit, & ad sustentandum
 pupillum reservavit, (4.) quando usuras exactas non
 accepit (5.) quando parentes in ultima voluntate
 prohibuerunt, ne pecunia mutuo detur. Richt. *Dec. 13.*
n. 7. 8. 9. Christinaus Vol. 5. Dec. 196. n. 13. statuit, quod, 41
 ubi reditus prædiorum sufficiunt pupillo vel adulto,
 administrator ejus non teneatur pecuniam fœnori dare,
 sed caute recondere. Desumit terte hanc suam sen- 42
 tentiam ex *Nov. 72. C. 6. & Auth. Novissime C. de administr.*
& peric. tut. ubi cautum, quod tutor vel Curator pecu-
 niam pupilli fœnori exponere non teneatur, nisi in eum
 casum, quando negotiorum pupilli administratio, ejusq;
 vitæ tuendæ ratio necessario hoc exposcit. add. Joh.
 Cöppen. in *Us. Pr. 7. Lib. 1. Obs. 66. n. 12.* Valde 43
 autem dubito, quin hæc sententia ubiq; locorum rece-
 pta & approbata sit, quin potius abrogato jure Novel-
 larum, jus Digestorum atq; Codicis in foro receptum
 sit, ita, ut hodie tutores licito lucro & fœnori, secundum
 morem regionis pecuniam pupillarem exponere debe-
 ant, etiam si pupillus aliunde vivere possit, & si hoc
 neglexerit, usuras, vel id quod interest, pupillis refun-
 dere teneantur. *L. 7. §. 3. §. 11. L. 13. §. 1. L. 15. ff. & L. 3. C.*
de Administr. & peric. tut. L. 2. C. de Usur. pupill. Hahn. ad
Welenb. tit. de administr. & peric. tut. n. 4. ad v. Itaq;
F
sicesset

- scilicet* Cothm. Vol. 4. Resp. 9. n. 69. Carpz. P. 2. C. II. D. 22.
 n. 4. Matth. Steph. ad d. Nov. 72. n. 29 & 30. Covarruv.
 L. 3. Resol. C. 2. n. 1. Montan. de Jure Tutel. & Curat. C.
 32. reg. 9. n. 189. & 208. Mevius ad Jus Lub. L. 1. Tit. 17.
 art. 13. n. 31. § 99. In Jure enim Lub: hæc leguntur verba:
 Es mögen die Vormünder die Jährlichen Renten / hin
 wiederum belegen / ubi verbum mögen non ad arbitri-
 um tutoris referendum, sed ad officii necessitatem
 44 Mev. d. 1. n. 33. Consentit cum hisce Perez. ad Cod.
 L. 5. Tit. 37. n. 14. cum hâc tamen distinctione: quod, si
 tota pupilli substantia consistat in pecunia, & ingens sit
 ejus summa, tunc tænorî sit exponenda, si vero modica
 45 aut redditus ex ea comparare, sed officio suo satisfaciant
 pecuniam conservando. Si vero tutor in tali loco
 versatur, ubi d. Nov. 72. in usu est, non solum ipse, sed
 & ejus heredes absolvendi eruat. Culpa enim caret
 qui facit, quod consuetum est fieri vid. Nicol. Everhard:
 à Middelburg in loc. argum. Legal. loc. 104. n. 12.
 in med.
- 46 VII. Obligantur heredes tutoris, si tutor pecuniam
 pupillarem, in arca otiosam, sine consensu Contutoris,
 & sic clam, in proprios usus converterit. Fraudis enim
 atq; doli hoc casu argui potest tutor, omnis enim clan-
 destinitas laborat præsumptione fraudis Carpz. Lib. 2.
- 47 *Jpr. Eccles. def. 33. n. 8.* Sed an heredes tutoris etiam
 tenentur ad usuras centesimas, ad quas Jure Rom.
 tutor tenebatur L. 1. C. d. Usur. pupill. L. 7. §. 4. ff. de admi-
 nistr. Tut. modo de versione in rem tutoris evidenter
 constat L. 38. ff. de negot. gest. Montan. de Jure Tutel. C. 2.

reg. 9. n. 207. *sqq.* Brunn: *ad L. 7. §. 4. ff. d. t. n. 20.* Non 48
 autem puto heredes ad eas teneri, quoniam usuræ ma-
 ximæ in pœnam tutoris constitutæ sunt, nulla Lex vero
 adest, quæ ad heredes tutoris extensionem facit, hinc
 Lex pœnalis stricte est interpretanda. Tenentur itaq;
 heredes tantum ad usuras ex more regionis usitatas, ad
 quas etiam de Jure Rom. ipse tutor tantum tenebatur,
 si pecuniam pupillarem palam & apertè contutore au-
 tore, in inutuurn acceperit *L. non existimo §. 4. ff. de admi-*
nistr. & peric. tut. Mev. ad Jus Lub. L. 1. tit. 7. art. 7. n. 11.
 Imo hodie quoad heredes tutoris otiosam existimo 49
 hanc quæstionem, quoniam usuræ centesimæ quoad
 ipsos tutores cessant Brunn: *ad L. 7. §. 4. ff. d. t. n. 21. & ad*
L. 4. C. de Usur. pupill. n. fin. quod autem tutor præter
 usuras ordinarias adhuc hodie extra ordinem plecti
 possit, nullum est dubium. Imo hanc pœnam extraor-
 dinariam præter usuras centesimas dictandam esse ex
 Roland. à Valle *Conf. 49. n. 26.* refert Montan: *d. C. 32.*
reg. 9. n. 212. De eo adhuc inter Doctores acriter contro- 05
 vertitur, annon hæc usuræ centesimæ de Jure jam Justi-
 nianæo sint abrogatæ per constitutionem Justiniani
 in *L. 26. C. de Usur.* ubi exceptis paucis casibus
 semisses usuræ pro maximis constituuntur. Sunt qui 51
 affirmativam tuentur ex ratione, quod in *d. L.* usuræ
 pupillaris pecuniæ non excipiantur, videntur in gene-
 rali regula contineri; exceptio enim firmat regulam
 in casibus non exceptis vid: pl. Rauchb. *part. 3. qv. 26.*
n. 27. sqq. Mev. *ad Jus Lub. L. 1. Tit. 7. art. 7. n. 13.* Con- 52
 traria vero sententia verior videtur, usuras nempe cen-
 tesimas adhuc post *L. 26. C. de usuris* obtinuisse, nec per
 illam fuisse abrogatas Brunn: *ad L. 1. C. de Usur. pupill.*

- 53 Lex enim generalis posterior specialem priorem non tollit, & Lex prior mutata per novam non intelligitur, nisi expresse & nominatim illud significetur *L. 32. §. 6. C. de appellat*; *Bocer: de Invest. feud. cap. 4. n. 63.* idque etiam procedit, quamvis lex posterior habeat clausulam derogatoriam, aut dictionem taxativam *Card: Tusch; tom: 2. lit: C. conclus: 1036. n. 4. sqq.*
- 54 VIII. Contra heredes tutoris agi potest, si tutor post tempus solutionis jam præterlapsum, in debito iterum exigendo moram admiserit, etiam à se ipso *Gothofr. ad L. 3. C. de hered. Tut. vel Curat. lit. e. ibi: Heredes tutoris tenentur ex eo, quod defunctus à se vel ab alio non exegit. add. L. Tutor. 69. ff. de fidejuss. L. si pupilli 6. §. fin. ff. de negot. gest. L. 1. §. 4. ff. de administr. & peric. Tutor Montan: de Jure Tutel; Cap. 31. reg. 9. n. 17. & 26.* Tutor enim in lata culpa fuit. vid: *Myler. ab Ehrenbach. in Hyparchol. Cap. 16. §. 48.* Idem quoque obtinet, si tutor non compulerit ad solvendum, quem scivit aut facile conjecit facultatibus labi. Huic enim uti nemo bonus paterfamilias sortem inutilem sub discrimine diutius relinquit, ita per legitima remedia non compellens facit, quod nemo sanæ mentis homo facturus, ideo se latæ negligentiae reum fecit, *Mevius P. 8. D. 76. n. 11.* Vigilantibus enim jura sunt scripta, & qui tunc, cum debitor facultatibus labitur, non vigilat, suæ negligentiae acceptum ferre tenetur *L. 24. ff. Quæ in fraud: Creditor.* Multo magis tenetur heres, si debitum toties quoties oblatum fuerit à debitore, tutor vero nihilominus in acceptando cessaverit.
- 57 IX. Actio tutelæ contra heredes tutoris danda est.

est, si ex re pupilli vel adulti aliquid ad eos pervenerit
L. 4. C. de hered. Tutor. vel Curat. ibiq; Gothofred. lit. F.
 hoc enim casu omnes actiones aliàs ad heredes non
 transitoria v. gr. ex delicto in heredes dantur *L. in he-*
redem 26. ff. de dolo malo Brunn. ad d. L. 4. Montan. de
Jure Tutel. Cap. 33. n. 86. Nec puto hoc casu ob solam la- 58
 tam culpam heredes teneri, sed etiam ob levem & levissi-
 mam, quacunq; ratione ex facto tutoris ad heredes ex
 re pupilli aliquid pervenit, id quod ex generalibus *d. L. 4.*
 verbis satis apparet. Occasione hujus paucis hîc quæro: 59
 An quæsitâ à Tutore durante tutela præsumantur
 quæsitâ de bonis pupilli? Propositam quæstionem
 in thesi & regula nego, nisi tutor sit pauper ac negligens
 & nullius industriae, vel nisi res acquisita aliquando
 fuerit minoris vel pupilli vid. pl. *Christin. Vol. 3. Dec.*
163. n. 3. vid. l. 10. Arbitr. Tutel.

X. Heredes tutoris damnum resarcire debent 60
 pupillo, quod ex omiſſa alienatione rerum, quæ ser-
 vando servari non possunt, passus est. Quamvis enim 61
 tutor in alienandis pupilli bonis admodum cautus esse de-
 beat, adeo, ut nulla bona tam mobilia pretiosa quàm imo-
 bilia sine Decreto alienari possint *L. 12. C. de administ.*
tut. vel Curat. ibiq; Gothofred. lit. F. *add. 1. 1. C. de*
prediis & aliis rebus minorum sine decreto non alienandis vel
obligandis Wissenb. ad ff. P. 1. Disp. 53. th. 9. sqq. nisi tutor
 in alienatione rei immobilis sine Decreto secutus sit
 voluntatem Patris, licet illa declarata fuerit in testa-
 mento irrito aut invalido; *Nic. Everhard. V. 2. Conf.*
18. n. 18. Eorum tamen bonorum, quæ servando servari 62
 non possunt, alienatio indistincte tutoribus concessa

- d. L. 22. in fin. L. 7. §. 1. ff. de administr. & peric. Tutor. Richt. Dec. 13. n. 10. ibiq. præjud. Struv. in Jpr. L. 1. Tit.*
- 36 21. §. 11. Si igitur tutor rerum pupillarum vitium sciverit, v. gr. si in hereditate repertæ fuerint vestes detritæ usu, seu corruptæ vermibus *d. L. 22. in f. & tamen eas non alienaverit, hanc alienationis omissionem, culpæ latæ tutoris annumerandam esse, extra omnem dubitationem positum est. Species enim non levis sed latæ culpæ est, non facere quod fieri solitum est Klock. Conf. 135. n. 76.*
- 64 XI Heredes Tutoris omne damnum, quod pupillus ex reculatione defensionis, à tutore factâ, passus est, resarcire coguntur. Cum enim tutoris præcipuum officium sit, ne indefensum pupillum relinquat *L. 30. ff. de administr. & peric. tut. tutor culpæ latæ, imo doli, argui potest, dum id omittit, quod ad ejus officium pertinet, qui dolus satis expressus est in L. fin. pr. C. de administr. Tut.*
- 65 Præterea tutor neglexit ea, ad quæ specialiter se obligavit juramento, ab initio tutelæ præstito, utpote in quo continetur, quod pupillum defensus sit, daßer der Pupillen Versohnen und Güter versprechen und verwahren wolle vid. *Rec. Imp. de Anno 1548. tit. Von der Pupillen Ordinat. Polit. de anno 1577. Tit. 32. §. 3, & Ord. Cam. P. 1. Cap. 76* Quamvis autem hoc juramentum hodie non soleat præstari, sed sub manu stipulata Handgelübde oder Handreckunge omnia juramenti capita promittere receptum sit *Mev. ad Jus Lub. L. 1. l. 7. a. 2. n. 45. cujus rationem addit Joh. Cöppen, in Us. Pr. J. L. 1. Obs. 53. n. 13. in fin. quia sc. longe difficilius foret tutores invenire, si ad jurandum insuper adigerentur*

adigerentur & compellerentur; graviter tamen peccat, nec culpæ latæ præsumtionem effugit, qui sciens contra hanc promissionem agit. Occasione
 67
 huius paucis agitanda erit quæstio: An Tutor vel Curator pupillum sive minorem in causa criminali, sive conveniatur, sive alium conveniat, suam aut suorum injuriam vindicans L. 7. ff. de Accusat. defendere debeat? De Jure Civili Justinianæo affirmativa sententia sine
 68
 dubio obinet, adeò, ut aliàs Judicium sit ipso jure nullum, vid. L. Clarum 4. C. de Autorit. præst. & t. t. C. Qui legit. pers. stand. & confessio minoris rei, facta in judicio criminali sine Curatore, ei non noceat & læsus restituitur Montan. de Jure Tutel. C. 32. reg. 9. n. 63. ubi à n. 55: usq. ad 72. multas adduxit ampliationes, & n. 72. seqq. retulit limitationes, quando scilicet minor ex confessione, sine curatore factâ, valide obligatur add. Gothofred. in not. ad d. L. 4. Hodie vero in praxi minoribus in criminalibus non concedi solere Curatores affirmat Dn. Brunnem. ad d. L. 4. C. n. 2. quia hodie cessat ratio Juris Rom. in d. l. Clarum 4. expressa Judex enim Criminalis
 69
 circumspiciendus esse debet in judicio criminali, in quo minoris inquiritur, ne in lubrico ætatis erret, & quis tam inhumanus esset Judex, & crudelis, qui non malit parcere magis, minori præsertim, quam ex confessione condemnare, cum alias Judex semper defensionem inquisiti ex officio suscipere debeat. Innocentiam enim defendere divinum opus est, sed nocentes eximere pene diabolicum, sunt verba Dn. Brunn: d. l. n. 3. 4. Eandem hanc praxin in Italia & Gallia receptam esse, ex ratione, quod in delictis minor 25 annis, major tamen 14 annis habeatur in omnibus

bus pro majore, præcipue si delictum confitetur, annotavit Gothofred: *ad L. 4. lit. m.* In regnis Hispanicis vero Jus Rom: adhuc obtinet *Id. d. 4.*

71 XII. Heredes Tutoris actione tutelæ pulsare licet ad solvendum omne interesse, si tutor canonem de fundo emphyteutico intra triennium non solverit domino emphyteuseos, & propterea fundum emphyteuticum amiserit pupillus, quia tutor in culpa lata fuisse præsumitur *L. 13. C. de Adm. Tut. Montan: d. l. n. 2. 81.*

72 Hodie vero omnis cessabit actio, quia contra pupillum & minorem illa triennalis præscriptio non currit Brunnem: *ad L. 21. & 32. C. de administr. Tut. n. 4.* Sed dormire dicitur Brunnem. *ad L. 3. C. de præscript. 30. vel 40. annor.* Exceptionem autem faciunt in præscriptione conventionali quam currere dicunt contra minorem v. gr. si pater pupilli emerit fundum cum pacto Legis commissoriæ per *L. 38. ff. de minor. ibiq; Brunn. n. 5.* Quæ tamen sententia ab iplo Imperatore videtur correctâ in *d. L. 38. pr. circa fin.* Vid. Brunnem. *ad d. L. n. 1. 2.* Add. Diff. Dn. Stryckii quam pro gradu ad hunc casum conscripsit. Alii adhuc excipiunt præscriptionem legalem longi temporis contra defunctum inchoatam, & putant quod illa continetur in pupillo sed cum spe restitutionis. Verum recte improbata est horum sententia à Dn: Brunn. *ad d. L. C. de præscr. 30. & 40. annor. n. 12. sqq.*

73 XIII. Heredes obligati sunt, si tutor res pupilli in ædibus suis habeat, noctu vero ostia domus claudere negligat, ita ut res pupilli furto auferantur. Idem dicendum, si tutor res pupilli pretiosas v. gr. gemmas, aurum, argentum in loco, omnibus patulo, habuerit.

His

His enim casibus culpa tutoris lata apparet Hopp. in
Comm. ad §. 2. tit. de Obl. ad v. aut enim ex contractu p. m. 587.

XIV. Heredes tenentur actione tutelæ, si Tutor, 74
ex arca pupillari, in qua res pupilli conservabantur, in-
sciis contutoribus aliquid alii proprio nomine oppigno-
ravit. Inanis quidem hæc disputatio videtur, quoniam 75
Jure Civili rem alienam, invito domino, obligari non
posse certissimum est, per L. 6. C. Si alien. res pign. data sit,
sed Domino datur Rei vindicatio adversus quemcunq;
rei oppignoratæ possessorem, & Creditori adversus de-
bitorem regressus conceditur actione pignoratitia con-
traria. At vero, quoniam accidere potest, ut res oppi- 76
gnorata apud tertium possessorem pereat, & quia in
his locis vivimus, ubi Jus Lubecense viget, quò in casu
dato Rei vindicatio cessat, & pupillis reservata est actio
adversus tutorem oppignorantem teste Mevio, ad Jus
Lubec. P. 3. T. 2. A. 2. n. 16. hinc multum interfuit, ut in-
quisiverim; an Actio tutelæ adversus heredes Tutoris in
casu dato etiam porrigi possit?

Sufficiant hi casus pro demonstranda culpa lata
tutoris ab heredibus præstanda. Ordo itaq; in præta-
mine promissus me ducit ad

CAP. IV.

considerans

CASUS, IN QVIBUS NE QVI-
DEM CULPA LATA TUTORIS AB
HEREDIBUS PRÆSTANDA.

SUMMARIA.

C *Connexio*

n. 1,

G

An heredes tutoris te-
nentur

tenentur de lata culpa si
adultus post mortem tu-
toris relicta actione de ra-
tionibus distrabendis im-
stituat actionem tutelae?

n. 2.

Deciditur quaestio prajudi-
cialis: an mutatio Libelli
post L. C. sit licita? n. 3.
seqq.

Quid ergo de priori casu
sit statuendum vid: ne
14. seqq.

Heredes tutoris conveniri
nequeant, si à tutore ad-
huc vivente adultus se-
pius provocatus fuerit ad
judicium, ipse non com-
parenti silentium fuerit
impositum n. 18. 19. 20.
Successor feudalis non tene-
tur de tutela allodiali

n. 21. 22.

Limitatur n. 23. 24.

Nonnulli putant filium feu-
dum separare posse ab
allodio confecto inventa-
rio. n. 25.

Contraria autem sententia
verior & receptor est.
n. 26.

An heredes liberati sunt, si
tutor Adulto sepius obtulit
rationes ad eas exami-
nandas per adultum
autem stetit quo mi-
nus reddita sunt?

Aff. nonnulli n. 27.

Prajud. n. 28.

Rationes pro aff. n. 29. seqq.

Negativa autem sententia
verior n. 31.

Cujus rationes n. 34. 35.

Ad rationes pro aff: mili-
tantes resp. cum Dn:
Schilt. n. 36.

Tenantur a. heredes de culpa
lata tutoris, licet pater
pupilli dixerit tutori &
ejus heredibus, remissam
esse debere rationum red-
ditionem n. 37. 38.

Quod probatur n. 39. seqq.

Nisi ipse adultus tempore
reddendarum rationum
eam remiserit tutori n.
43. seqq.

Alii heredes tutoris à culpa
lata tutoris liberant, si
tutor adhibuerit consen-
sum cognatorum n. 45.

Contraria

*Contraria, autem sententia
verior* n. 46. 47.

*An, si tutor per quietantiam
generalem jam liberatus
sit, ejus heredes denuo
conveniri possunt & Neg.*
n. 48.

*Limitatur (1) nisi dolo libe-
ratio obtenta à tutore*
n. 49.

Quomodo probatur ille dolo
n. 50. seqq.

(2) *Limitatur, si probatur
error calculi* n. 53.

*Adducuntur remedia quibus
piena securitas præstatur
tutori ejusque heredibus*
n. 54. 55.

Conclusio n. 56.

Explicatis in præcedenti Capite casibus in quibus heredes ex administratione tutelæ defuncti de culpa tantum lata respondere tenentur, nunc considerandum erit, quando heredes plane non, ne quidem de culpa lata defuncti conveniendi sunt. Huc autem refero primò, si adversus Tutorem instituta fuerit actio de rationibus distrahendis sive *dissungendis* Shilt: *ad ff. Ex: 37. §. 166.* ubi hanc actionem ex LL. XII. tabb. esse probat, ad duplum illius, quod ex bonis pupilli abstulit & in rationes non retulit L. 1. §. 10. ff. de Tut. & ration. distrab. Tutor vero litam contestatur & sic actori suam intentionem probare injungitur, hoc facto tutor decedit. Actor autem videns, se in actione de rationibus distrahendis suam intentionem probare non posse, relicta eâ adversus tutoris heredes instituere vult Actionem tutelæ, putans se in eâ culpam latam tutoris facilius probare posse. Quæritur itaque an hoc casu heredes de lata culpa tutoris respondere teneantur? Decisio hujus quæstionis dependet ab

G 2

eo

eo, an hæc mutatio libelli Actori sit permiffa? Sane, si quaestio de mutatione libelli in genere formetur, Doctores admodum inter se discrepant, an illa post Litem contestatam adhuc locum habere possit. Jus Romanum quod attinet, plerique affirmativam tuentur per §. 35. *J. de Act.* ibi: *Si quis aliud pro alio intenderit, nihil eum periclitari placeat, sed in eodem iudicio, cognita veritate, errorem suum corrigere ei permittitur add. L. Edita 3. C. de Edendo.* In Saxonia autem certum est, quod post Litem Contestatam vel præstitam Guarandam mutatio Libelli amplius permiffa non sit, per clara verba Const. El. XI. *part. 1.* ibi: *Wann die Gewehr angelobet / oder der Krieg pure befestiget / der Kläger nicht mehr Macht haben soll die Klage zu ändern.* Eandem quoque sententiam tanquam in praxi receptam, defendunt Hahn. ad Wesenb. *Tit. de Edendo n. 8. ad v. tamen communis* Brunnem. ad *L. 4. ff. de Noxal. act. n. 13.* vid. Esbach. ad Carpz. *P. n. C. n. d. n. ad verb. post litem.* Illustr. Dn. Stryck. in *Introd. ad Prax. Cap. 7. §. 12.* Dn. Hopp. ad §. 35. *J. de act. in us. hod.* In eo autem omnes fere Doctores conveniunt, quod, si Actor post Litem contestatam libellum mutet, reo expensas restituere teneatur, per priorem vitiosam petitionem causatas Hopp. *add. §. 35. ad verb. errorem suum corrigere, quia mutatio non debet vergere in tertii præjudicium.* Qua sententia posita fere conspirat cum eâ, quâ dispositum, quod post litem Contestatam prior actio plane deferri & nova institui possit, quod non tantum de Jure Communi quam optime procedit, sed etiam in Saxonia expresse constitutum est vid. *Johannis Georgii I. Ord. Jud. Sax. tit. 5. §. 69*

§. da auch etner 4 ibi: Er wolte dan die vorige Klage
 gang fallen lassen und eine neue fürbringen / auf sol-
 chen fall ist er gleichwohl den beklagten die Unkosten
 auf Richterliche Ermäßigung zu erstatten schuldig.
 Attamen hoc casu magna hæc differentia adhuc super-
 est, quod, si mutatio permissa sit post L. C. novæ ex-
 ceptiones dilatorizæ admitti non possint. Si vero pe-
 nitus novus instituatur processus novæ quoq; admit-
 tendæ sunt exceptiones dilatorizæ & causa ex integro
 agenda Dn. Stryck. in *Introduc. ad Prax. C. 7. §. 12.* Imo 10
 quoties actiones ita sunt comparatæ, ut altera alteram
 non tollat neq; consumat, tones dixerim, novum libel-
 lum adhuc formari posse etiam post sententiam, quod
 probo *L. 12. §. 1. ff. de Acquir. vel amitt. poss. L. 14. §. f. ff. de*
Except. rei jud. L. 88. ff. de furi. L. 1. ff. Arbor. furi. cas. L. 130.
ff. de R. J. & L. 60. ff. de Obl. & Act. Verum dicta omnia 11
 fallunt in eo casu, si actiones elective concurrunt, sic
 enim institutâ unâ actione altera plane expirat §. 1. 7.
quod cum eo qui in aliena potestate §. 16. §. de Obl. quæ
ex del. nasc. Graviter autem obstat *L. 4. §. 3. ff. de noxal. act.* 12
 ex quâ apparet usque ad sententiam etiam in electivis
 actionibus mutationem permissam esse. At vero Do- 13
 ctiores statuunt mutationem libelli tantum licitam esse
 usque ad L. C. Martin. *ad Ord. Jud. Sax. tit. 5. §. 3. n.*
 41. quæ sententia etiam mihi probabilis videtur, quia
 per litis contestationem non tantum contrahitur, sed
 etiam in aliis materiis tempus L. C. respicitur. *l. 15. ff.*
de R. P. Ad. L. 4. vero responderem singulare hoc esse in
 actione noxali. Ex dictis itaq; sua sponte fluit, in 14
 nostro casu omnem mutandi facultatem denegandam
 esse

esse Actori, quoniam Actio de Rationibus distrahen-
 dis & actio tutelæ *elective* concurrant adeo, ut illâ
 electâ ad hanc recurus amplius non detur *L. 1. §. 21. ff.*
de tutel. & ration. distrab. Non solum autem actio
 de rationibus distrahendis consumit actionem tutelæ,
 sed & vice versa hæc illam *d. L. 1. §. 21.* licet hoc ultimo
 casu dissentiat Hahn: ad Wesenb. *Tit. de tut. & rat.*
distrab. n. 6. ad verb. licet altera alterum tollat. Verba ejus
 ita sonant: *Concursus hic est actionis rei persecutoria &*
pœnalis, & absurdum videtur illam hanc tollere, quod tamen
dicitur in L. 1. §. 21. d. 1. Sed responderi potest, consumi
quidem & ita tolli actionem de rationibus distrahendis per
tutela actionem, sed non simpliciter & in totum, verum
quoad partem tantum, & ratione simplici ad quod aliâ
tutela actio competit. Cum ergo actor per institutam
 actionem de Rationibus distrahendis actionem tutelæ,
 perdidit, in illa autem propter probationis defectum,
 succumbere necesse sit, hinc sequitur heredes tutoris
 à culpæ latæ præstatione liberos immunesq; esse, quoni-
 am nullò jure ad eam præstandam cogi possunt.

Secundo Heredes Tutorum & curatorum à culpæ
 latæ præstatione immunes sunt, si tutor vel Curator
 contra Adultum adversus tuturam Calumniam eo usus
 fuerit remedio, quod præscriptum est in *L. 4. C. de Usur:*
pupil. v. gr. Si denunciationibus frequenter interpositis
ad Judicium adultum provocaverit, ac, si rem dissimu-
latione protulerit actis apud Præsidem Provinciæ, seu
Superiorem, factis, voluntatis suæ rationem declarave-
rit, hoc enim facto tam sibi ipsi quam securitati filiorum
*suorum consuluit. De hac *L. 4. pluribus legi meretur Chri-**
 Rin,

stin. vol. 3. Dec. 166. n. 9. 10. Non abfimile ab hoc re- 19
 medio est Practica L. Si contendat. 28. ff. de fidej. ex qvâ
 Tutor Adultum citari facit, ut in termino præfixo veni-
 at, rationes reddi videat, & sua monita proponat,
 Tutoris exceptiones contra ea audiat, aut in casum non
 factæ comparitionis perpetuum sibi imponi patiatur
 silentium. Hac itaqve provocatione facta, & Adulto 20
 non comparente, post binam sc. citationem Martin:
 ad Ord. Jud. Sax. T. 1. §. 7. n. 78. seqq. Silentii impositio sequi-
 tur, qvâ heredibus Tutoris plenam præstabit securita-
 tem. Iniquum enim est officium Tutoris ipsi esse dam-
 nosum, aut perpetuo ipsum periclitari debere arg. d. L. 4.

Tertio successor feudalis, qui repudiato allodio 21
 in solum feudum succedit, obligatus non est ex feudo
 damnum refarcire, quod defunctus per latam culpam in
 tutela allodiali dedit, hoc enim casu pupillo feudū obliga-
 tum non est, & agnato feudum ab allodio separare licet 22
 2. F. 45. pr. Nec obstat quod tamen defuncto Tutori suc-
 cedat. Respondeo enim succedit ei non ut heres 23
 sed ex jure primæ investituræ. Limitantur autem
 dicta (1.) Si tutela fuerit feudalis, tunc enim omnes
 in feudum succedentes præstare tenentur culpam latam
 Tutoris defuncti. Quicquid enim juris est, in tutela
 vel Curatela allodiali, illud etiam juris est in feudali,
 adeo, ut etiam bona feudalia tacite sint obligata pupil-
 lo Dn. Stryck. in Exam. Jur. feud. C. 7. qv. 25. 26. add.
 Mart. ad Ord. Jud. Sax. Tit. 45. §. 14. n. 1. seqq. & n. 15. seqq.
 modo tutor à Domino feudi constitutus sit, per hoc
 enim in obligationem feudalem tacite consensisse cen- 24
 setur (2.) Limitatur, si defuncto Tutori successerit
 ejus filius, hic enim factum defuncti tutoris indistincte
 præstare tenetur, licet in solum feudum succedere velit,
 filius

- filius enim feudum ab allodio separare nequit 2. F. 45. §. 2.
- 25 F. 51. §. filius. Struv. in S. J. F. C. 9. th. 11. Et quamvis Gail. L. 2. Obs. 15. 4. n. 16. statuat, filium separare posse feudum ab allodio si inventarium conficiat, & sic non teneri ad æs alienum ex feudo solvendum, Mynf. C. 3. Obs. 67. n. 9. Schrad. V. 1. Conf. 20. n. 32. Wesenb. P. 1. Conf. 15. n. 36. §.
- 26 P. 5. Conf. 242. n. 5. 6. Hæc tamen sententia communiter à Doctoribus est reprobata, Carpz. P. 2. C. 47. d. 6. Struv. S. J. F. C. 14. aph. 30. n. 3. Richt. Dec. 79. n. 9. quia in Jure feudali non est fundata. Filius igitur succedit in feudum ut heres, heres vero ad omne æs alienum tenetur Carpz. P. 3. C. 14. D. 17.
- 27 Memoratis exemplis, in quibus heredes Tutoris à rationum redditione & culpæ latæ præstatione immunes sunt, nonnulli Doctores adhuc addunt, quando Tutor vel Curator sæpius se ad reddendas rationes obtulit, & eum, cui reddendæ sunt, ad videndum, calculandum & examinandum easdem admonuit, semper autem per eum, cui reddi debent, stetit, quo minus redderentur aut dispungerentur ita, ut Tutor protestatus fuerit: Se & heredes suos nolle amplius obligatos esse vid. Christoph. Philipp. Richt. Dec. 13. n. 24. ibiq; allegati ubi refert
- 28 Jenæ Mens. Aug. Anno 16. 4. ad requisitionem Hans Reichards von Wangenheim und Friedrich Jobsten von Wangenheim Erben/ ita pronunciatum esse: Daß dieselbe weiter Vormundschafts Rechnung zu leisten und die angegebene Defecta zu ersetzen unverbunden. Idem præjudicium assert à J. C. is Marpurgensibus & Coburgensibus. Rationes allegatæ sententiæ sunt sequentes (1) quod Adultus in mora fuerit, dum sæpe à Tutore oblata est ipsi rationum redditiõ, quam tamen semper injusto

iuste distulit, jam vero unicuique sua mora nocet, *L. 173. §. 2. ff. de R. J.* adeo, ut omne periculum ad moratorem seu moræ autorem pertineat Jacob. Gothotr. in *Comm. ad d. L. (2.)* quod culpa a dultri factum sit ne rationes redditæ 30
 sint. Si igitur ex omiſſa hac rationum redditione damnum ſentiat, illud ſentire non videtur, *L. 203. ff. de R. J.* & ſic ſolus ex ſua culpa tenetur, nec alios v. lgr. heredes tutoris ad communionem damni vocare poteſt (3) quod aduleus 32
 in dolo fuiſſe, & mortem tutoris exſpectaſſe præſumatur, ut eo facilius heredes, qui in probabili ignorantia verſan-
 tur illaqueet Brunn. ad *L. ait. Prator 3. ff. de negot. geſt. n. 8.*
 ibique alleg; Denique (4.) quod proteſtatio conſervet jus pro- 33
 teſtantis *L. 4. §. 1. ff. Quib. mod. pign. vel hypoth. L. Pro herede 20. §. 1. ff. de A. H. L. 8. §. 6. ff. d. 1. Barbol. L. 14. C. 102. ax. 3.*
 Quamvis vero allegatæ rationes ſatis probabiles ſint, attamen contrariam ſententiam, heredem ſc. in caſu dato 34
 à rationum redditione & culpæ lata præſtatione non liberari, veriorẽ puto, quam etiam defendit Dn. Carpzov.
Dec. 7. ubi n. 16. præjud. & à n. 6. uſq; ad 14. ſeqventes adduxit rationes: (1.) quia Tutores vel eorum heredes jure ſunt obligati ad rationum redditionem *L. 1. §. 3. ff. de Tut. & rat. diſtrah.* hinc non poſſunt ſeſe per proteſtationem ab hac liberare. (2) quod proteſtatio declaratoria voluntatis in his, quæ non dependent à voluntate prote-
 ſtantis ſed à voluntate alterius nihil plane operetur (3) non valet proteſtatio in alterius præjudicium (4) deſumta eſt ab adminiſtratoribus Civitatis, qui nomine Civitatis cum aliis contrahentes, licet expreſſe proteſtati fuerint, ſenolle eſſe ex contractu illo obligatos, proteſtatio tamen hæc eos non relevat, quidni ergo idem de Tutore ejuſq; heredibus ſtatuumdum eſſet? Hiſce addo quod privata
 H 2 denuncia. 35

- denunciatio ad recipiendas rationes pupillo, à tutore facta, non sufficiat ad liberandum tutorem ejusq; heredes vid. Brunner. ad L. 62. ff. de fidejuss. n. 1. 2. & ad L. 16. §. ult. ff. eod. licet contrarium statuatur ad L. 95. ff. de solut. n. ult. add.
- 36 Hering. de fidejuss. C. 20. §. 15. n. 27. Ad rationes autem pro affirmativa antea adductas Dn. Schilt: ad ff. exerc. 37. §. 170. scite jam respondit sequentem in modum: Non sequitur statim; Hic præsumitur ex mora tua fovere malam causam & vexare velle adversarium rationes offerentem: igitur rationes pro redditis sunt habendæ. Etenim etsi creditor, qui à vivo debitore non petiit debitum, præsumitur habere malam causam ut Menoch: ibi & L. 3. præf. 135. n. 19. ostendit, propterea tamen debitum non statim habetur pro soluto; nisi præscriptione temporis repellatur Idem Menoch. d. Præf. 135. n. 3. saltem decennali Mev. P. D. 79. similiter & hoc casu rationes pro redditis propterea non statim habendæ, quod moram recipiendi fecerit adultus. Scilicet nec mora adulti nec protestatio Tutoris obligationem ad reddendas rationes solvit, sed protestatio in mora constituit adultum, mora vero præsumtionem duntaxat excitat contra eum, jus quæsitum non tollit; sed accedat oportet aut Lex aut Judicis comminatio sub pena præclusionis.
- 37 Quid si vero Pater pupilli in testamento disposuerit Tutori & ejus heredibus remissam esse debere rationum redditionem an tunc heredes quoque absolvendi à culpæ Latæ præstatione? Videtur quidem affirmative respondendum esse, ex ratione, quod alias remissio Testatoris quoad heredes nullum haberet effectum, quoniam hi non nisi ad culpam latam præstandam tenentur. At vero non puto, hanc remissionem ad ea, quæ culpa

pa lata & dolo Tutoris commissa, extendendam esse
 quia dolus semper exclusus est in omni negotio &
 quia non potuit à testatore remitti tutori vid: L.
 27. §. 3. ff. de Pact. L. 17. pr. ff. Commod. L. 1. §. 7. ff. Depositi
 23. ff. de R. J. ne daret materiam delinquendi Carpz. P. 2. C.
 II. def: 4. n. 6. Montan: C. 18. n. 37. ubi n. 38. hoc extendit, 39
 etiamsi dictum fuerit per testatorem quod omne velit
 restitui per heredem, in quod fuerit condemnatus, Idem
 repetit Cap. 39. n. 47. add: Dn: Schilt: ad ff. Ex: 37. §. 1. 67.
 Per talem igitur remissionem negligentia solummodo 40
 tutoris remissa cenletur & ne in rationum redditionem
 scrupulosa fiat inquisitio Dn: Stryck. in C. C S. 3. C. 2. §. 1.
 infn. add: L. 5. §. 7. ff. de admin: & peric: tut: ibi: Quidam
 decedens filiis suis dederat tutorem, & adjecerat eos aneclo- 41
 gistos esse volo, hoc est, rationes reddere non tenentur Brunn:
 ad d. L. 5. n. 6. Et ait Julianus tutores, nisi bonam fidem in admi-
 nistratione praestiterint, damnari debere: quamvis testamento
 comprehensum sit, ut aneclogisti essent, nec eo nomine ex
 causa fideicommissi quicquam consequi debebunt, ut ait Julia-
 nus; & est vera ista sententia, nemo enim jus publicam remit-
 tere potest hujusmodi cautionibus, nec mutare formam anti-
 quitas constitutam add: L. 8. §. 6. & L. 9. ff. de Liberat: legat:
 Probatur porro sententia nostra ex jure Saxonico veteri,
 ubi tutor legitimus, futurus pupilli heres, etiam erat 42
 aneclogistis, nihilominus tamen de culpa lata rationes red-
 dere tenebatur Conf: Brunn. ad. d. L. 9. ff. de lib: leg: Id:
 ad L. 5. §. 7. ff. de admin: tut: Et sic certissimum est, heredes
 à præstatione culpæ latæ tutoris liberatos non esse. Aliter
 autem dicendum, si tutor tempore reddendarum rationū 43
 eas accurate reddere non potuerit, is vero cui reddend-

dæ erant, ulteriorem rationum redditionem remisserit, det tutor posse nicht weiter Rechnung thun/ tunc post mortem tutoris ejus heredes propter culpam latam tutoris conveniri nequeunt. Obstant autem LL. supra all:

44 quod dolus & culpa quæ dolo proxima nullo modo remitti possit. Respondeo autem Leges loqui de eo, si in futurum remissio fiat, secus vero est, si dolus & culpa jam sit præterita, ubi remissio omnino locum habet vid: L. 27. §. 3. ff. de pactis vers: quamvis ibique Brunn: n. 7. Cessat enim hæc ratio quod talis remissio invitet ad delinquendum, cessante autem ratione Legis cessat ipsa Legis dispositio. L. Adigere 6. §. 2. ff. de Jure Patron.

Sed annon tutoris heredes à culpa lata tutoris liberantur si tutor matris pupilli & proximorum cognatorum consilium adhibuerit? Affirmativa sententia ex eo admodum probabilis videtur, quia is, qui adhibet consilium cognatorum, non videtur admittere culpam latam. Hanc sententiam corroborare videtur Glossa in L. Polla 2. verb: pupillo C. de his quib: ut indign: L. tutorem, 22. pr. ff. d. 2. ibi: Nec quisquam Judicum calumnia notabit tutorem, qui non suis simultatibus accusationem sub nomine pupilli instituit, sed cogente forte matre vel libertis patris infantibus. At vero non puto hoc in casu liberari heredes à præstatione culpæ latæ tutoris, quoniam nullam sufficientem video rationem. Tutor enim ipse scire debet quid expediat pupillo, neque periculosa cognatorum consilia sequi tenetur. Præterea nulla expressa Lex adest quæ hoc in casu subveniat tutoribus eorumque heredibus. Ad dd. textus autem respondeo cum Dn: Schilt: ad ff. Ex: 37. §. 168. ex iis non probari quod debebat, dum non proponitur culpam latam commisisse tutorem.

Ultimo

Ultimo adhuc disquiritur, an, si tutor post redditas rationes generali quietantia liberatus sit, heredes ipsius post ejus mortem denuo conveniri possint? In thesi & regula negative respondendum. Rationibus enim semel legitime redditis, & tutore per quietantiam liberato iniquum est de novo agere L. *Semel*. 2. C. de Apocb; publ. Montan: *de jure tut*: Cap: 38. n. 118. sqq; Carpz. P. 2 C. 11. def: 8. n. 2. Hac autem liberatione non obstante non nunquam accidere potest, ut tutor vel eo mortuo ejus heres de novo conveniri possit & quidem (1) si dolo rationes sint redditæ & liberatio obtenta vid. Joh. Cöppen. in *Us: Pr: J. L. 1. Obs: 66. n. 26. sqq.* Mev: *ad Jus Lib: L. 1. t. 7. a. 11. n. 23. sqq:* Carpz. *d. l. n. 5. sqq.* qui dolus probatur (a) quando non confectus liber rationum de acceptis & datis, vel confectus quidem sed confulse, inordinate, & defectuose, Liber rationum enim seu computus continere debet omnia sigillatim, veluti ex tali fundo, & à tali colono tantum & à tali tantum & sic de singulis: non sufficeret enim in genere & in summa dicere tantum expendisse, & tantum recepisse, nam istud non est reddere rationem. Christinæus *Vol. 3. Dec. 162. n. 2.* (β) quando non exhibentur rationes calculatæ (γ) quando multa omiffa quæ poni debuissent (δ) quando adultus vel etiam major fecit liberationem non visis inventario vel rationibus. (ε) quando non observata forma statuti in his vel similibus requisita (ζ) quando constat de enormi læsione, de singulis vid. pl. Montan. *d. l. n. 137. sqq.* & ita quoq; responsum esse meminit Dn. Carpzov. *d. l. ubi in fin.* Ob ihr nun gleich solcher gethanenen Rechnung halber / euren Vormund vor den Raht allhier in gemein quitiret / und seiner Vormundschafft loß gezelet / da ihr aber den noch mit seiner Rechnung oder sonst erweisen köntet / daß gedachter

48

49

50

51

52

gedachter VorMund euch in vielen Punkten gefehret/
unterschiedliche Posten und Zinsen eingenommen / und
euch dieselbe nicht berechnet hätte etc. So wäre Euch
solcher Unrichtigen Punkten und nicht gerechneter Zinsen
halber obgedachter VorMund oder nunmehr seine Er-
ben nochmalts zu belangen unbenommen. B. R. W.

53 Liberatio Tutori & ejus heredibus non proficit
quando probatur error Calculi L. un C. de Errore Calc. L.
47. §. 1. ff. de Pact: Garpz: d. l. n. 3. 4. Calculatio enim
male composita & facta denuo reducenda est, ad rectam
compositionem & veritatem L. Calculi §. ff. de Admin: rer.
54 ad Civit. pertinent. Ut vero Tutoribus & heredibus eo-
rum plena securitas post redditas rationes quæatur,
consultum est, illis uti mediis, per quæ ab iterata ratione
isti, qui ad rationes tenentur, absolvi solent, quorum
XVI. adduxit Montan. d. C. 38. n. 155. usq; ad n. 188. quæ
55 omnia ut hâc referam opus non est. Potiora autem sunt
(1.) ut Tutor per sententiam Judicis vel Magistratus cal-
culum finalem confirmari curet, (2.) ut Juramentum
præstetur de non contraveniendo (3.) ut transigatur,
cum res dubia & intricata est (4.) ut repetantur rationes
& secundo fiat liberatio.

56 Atque hæc sunt quæ de culpa lata tutoris ab
heredibus præstanda, temporis angustia, quâ in-
clusus, proferre licuit, Benevolum Lectorem rogans, ut,
si quæ minus recte asserta ipsi videbuntur, æqui honig
consultat, memor illius, quod in nullo penitus peccare
divinitatis magis quam mortalitatis, & ipse quoq; homo
fit, adeoq; nec à se errare alienum putabit L. 4. §. 14. C. de
V. J. E. Consilii. Tansa de Confirmat. Digest. §. 14. DEO autem
immortali sit laus honor atq; gloria ut exiguo
huic labori exoptatus adsit

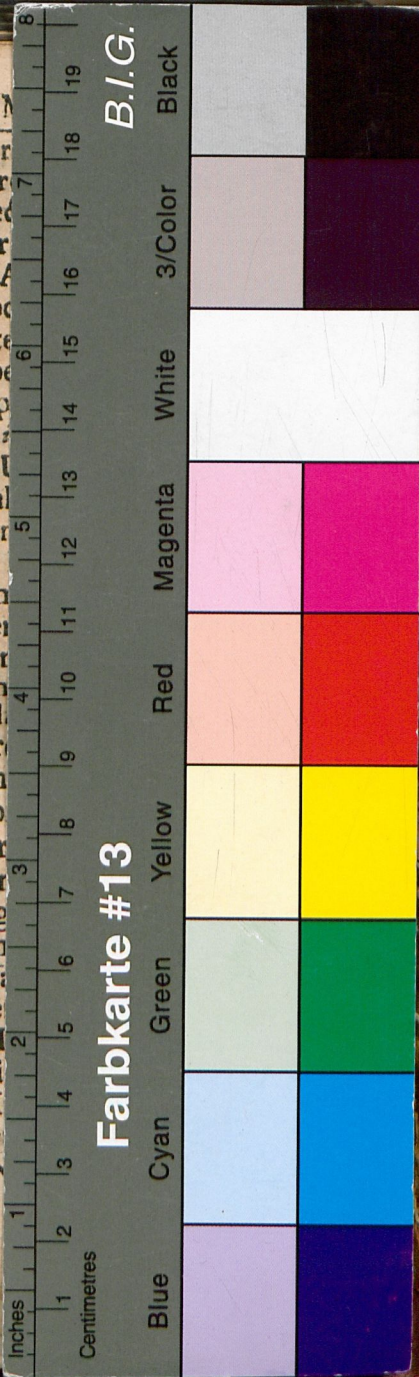
FINIS.

Rostock, Diss., 1706-09

X 237 3042

✓ 9 18

B.I.G.

Farbkarte #13

1709.6. 23
Pri. 34. N. 22

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
CULPA LATA
TUTORIS
AB
HEREDIBUS PRÆSTANDA

ASSISTENTE DIVINI NUMINIS GRATIA,
CONSENTIENTE MAGNIFICO FACTORUM ORDINE,
PRÆSIDE

VIRO EXCELLENTISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO
DN. JOH. JOACH. Schöpffer/

JCTO ET ANTECESS. CELEBERR. COMITE PA-
LAT. CÆSAREO, CONSISTORII DUCALIS CONSILIARIO NEC
NON CANCELLARIÆ MECKLENB. VICE-DIRECTORE
GRAVISSIMO, FACTIS JURID: h. PRO-
DECANO SPECTABILI.

p. 251
PATRONO, ATQVE PRÆCEPTORE SUO,
AD CINERES USQVE DEVENERANDO

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQVE JURE HONORES CONSEQVENDI,
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

HENR. TANCK, WISMAR:

AD D. XIX, DEC: A. R. O, MDCCIX. HORIS ANTE- & POMERID:

ROSTOCHII,

Typis JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC. ET ACAD. TYPOGR.

